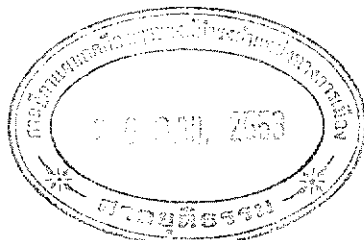

ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้ให้นางกาญจนภา หงษ์เหิน เข้าเป็นกรรมการในบริษัทแอมเฟลิริชร่วมกับ นายเลา วี เตียง ซึ่งเป็นกรรมการอยู่เดิม และในวันดังกล่าวบริษัทแอมเฟลิริชโดยนายเลา วี เตียง และนางกาญจนภา หงษ์เหิน ในฐานะกรรมการบริษัทได้เปิดบัญชีที่ธนาคารยูบีเอส เอจี ที่ประเทศสิงคโปร์ บัญชีเลขที่ ๑๑๙๔๔๙ โดยมีเงื่อนไขว่า “ผู้มีอำนาจเบิกถอนแต่ผู้เดียวคือ ดร.ที.ชินวัตร” จากการตรวจสอบของคณะกรรมการได้สวนปรากฏว่านับตั้งแต่วันเปิดบัญชี จนถึงเดือนเมษายน ๒๕๔๖ ก่อนที่บริษัทแอมเฟลิริชจะได้รับเงินปันผลจากบริษัทชินคอร์ปมีเงิน โอนเข้าบัญชีของบริษัทแอมเฟลิริชหลายครั้งคิดเป็นเงินไทยประมาณ ๔,๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ นางกาญจนภา หงษ์เหิน ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการตรวจสอบว่า จำไม่ได้ว่าเป็นเงินของ ใครที่นำมาชำระค่าใช้จ่าย เพราะบริษัทแอมเฟลิริชไม่ได้ประกอบกิจการใดจึงไม่มีการทำบัญชี แต่ต่อมาบริษัทแอมเฟลิริชได้รับเงินปันผลจากบริษัทชินคอร์ปในปี ๒๕๔๖ ปี ๒๕๔๗ และงวดแรก ของปี ๒๕๔๘ ในเดือนเมษายน ๒๕๔๘ รวม ๕ งวด รวมเป็นเงินมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้ว ผู้ถูกกล่าวหาก็ยังเป็นผู้มีอำนาจเบิกถอนเงินของบริษัทแอมเฟลิริชแต่ผู้เดียว ผู้คัดค้านที่ ๒ และ ที่ ๓ ในฐานะกรรมการบริษัทแอมเฟลิริชเพียงทำการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจเบิกถอนเงินในบัญชี ของบริษัทแอมเฟลิริชในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๘ เป็นผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า ได้ขายหุ้นบริษัทแอมเฟลิริชให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งที่ผู้ถูก กล่าวหาายังเป็นผู้มีอำนาจแต่ผู้เดียวในการเบิกถอนเงินจากบัญชีของบริษัทต่อมาอีกถึง ๔ ปีเศษ ประกอบกับราคาที่อ้างว่าซื้อขายกัน ๑ ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกเรียกเก็บค่าหุ้น ๑ หุ้น ทั้งที่การขายหุ้น ๑ หุ้น ดังกล่าวเป็นผลให้ผู้ซื้อได้ไปซึ่งหุ้นของบริษัทชินคอร์ปจำนวนหุ้น

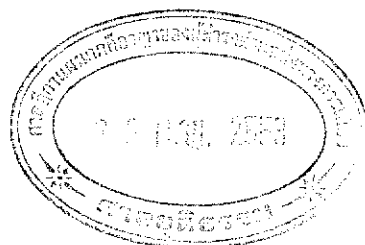

ในปี ๒๕๕๓ ถึงจำนวน ๓๒,๙๒๐,๐๐๐ หุ้น โดยชำระเงินเพียง ๑ ดอลลาร์สหรัฐนั้น เป็นข้อกล่าวอ้าง
ที่ไม่มีเหตุผลให้รับฟัง

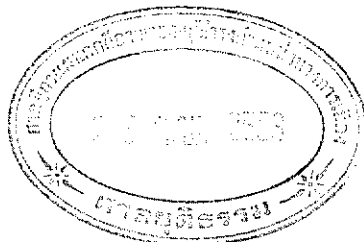
สำหรับบริษัทวินมาร์คนั้น คดีนี้ผู้ร้องบรรยายคำร้องว่า หุ้นบริษัทชินคอร์ปซึ่ง
ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ใช้ชื่อผู้อื่นถือไว้แทนมีจำนวน ๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้น แยกเป็นหุ้นที่
ผู้คัดค้านที่ ๒ รับโอนจากผู้ถูกกล่าวหา ผู้คัดค้านที่ ๑ และบริษัทแอมเฟลิริชรวม ๔๕๘,๕๕๐,๐๐๐ หุ้น
หุ้นที่ผู้คัดค้านที่ ๓ รับโอนจากผู้คัดค้านที่ ๒ และบริษัทแอมเฟลิริชรวม ๖๐๔,๖๐๐,๐๐๐ หุ้น
หุ้นที่ผู้คัดค้านที่ ๔ รับโอนจากผู้ถูกกล่าวหา จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น และหุ้นที่ผู้คัดค้านที่ ๕
ซื้อหุ้นเพิ่มทุนโดยใช้เงินจากบัญชีเงินฝากของผู้คัดค้านที่ ๑ กับหุ้นที่รับโอนจากผู้คัดค้านที่ ๑
รวม ๓๓๖,๓๔๐,๑๕๐ หุ้น ก็มีคำขอให้รับเงินที่ได้จากการขายหุ้นและเงินปันผลตามหุ้นจำนวน
๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้นดังกล่าว ส่วนที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องว่าผลการตรวจสอบของกรมสอบสวน
คดีพิเศษและสำนักงาน กสท.รับฟังได้ว่า บริษัทวินมาร์ค จำกัด เป็นนิติบุคคลที่อำพรางการถือหุ้น
ของผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ นั้น จำนวนหุ้นที่บรรยายไว้ไม่รวมอยู่ในยอดรวมของหุ้นที่มี
คำขอให้รับคดีนี้ กรณีจึงไม่มีเหตุต้องวินิจฉัยในคดีนี้ว่า บริษัทวินมาร์คเป็นนิติบุคคลที่อำพราง
การถือหุ้นของผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ หรือไม่

สำหรับการบริหารจัดการบริษัทชินคอร์ปภายหลังจากผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้าน
ที่ ๑ โอนหุ้นบริษัทชินคอร์ปแล้ว ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีว่า บริษัทชินคอร์ปเป็น
บริษัทขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคงและมีผู้บริหารมืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว ผู้คัดค้าน
ที่ ๒ และที่ ๓ มิได้เป็นกรรมการบริษัทชินคอร์ปจึงไม่จำเป็นต้องเข้าบริหารจัดการด้วยตนเอง แต่

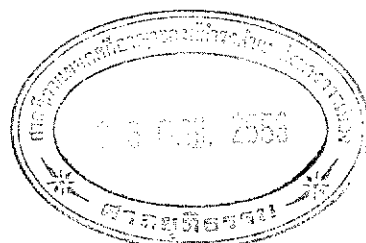

ได้มอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าประชุมผู้ถือหุ้นแทนทุกครั้งนั้น ตามรายงานประจำปี ๒๕๔๓ ของ บริษัทชินคอร์ปปรากฏว่า บริษัทมีสินทรัพย์รวม ๓๗,๘๗๙,๐๙๖,๓๑๘ บาท บริษัทประกอบธุรกิจ โดยการเข้าไปลงทุนและมีส่วนร่วมในการบริหารในบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม โดยในสายธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมไร้สายบริษัทที่สำคัญได้แก่บริษัทเอไอเอส ประกอบธุรกิจให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ ๙๐๐ เมกะเฮิรตซ์ โดยได้รับ สัมปทานจาก ทศท. มีทุนจดทะเบียน ๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เรียกชำระแล้ว ๒,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทชินคอร์ปถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๔๐.๕๐ บริษัทดีพีซีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิตอล GSM ๑๘๐๐ โดยได้รับสัมปทานจาก กสท. มีทุนจดทะเบียน ๘,๖๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เรียกชำระแล้ว ๘,๕๕๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทชินคอร์ปถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ ๔๗.๕๕ เทเลคอมมาเลเซียถือหุ้น ในสัดส่วนร้อยละ ๔๙.๙๙ ในสายธุรกิจสื่อสารดาวเทียมและธุรกิจต่างประเทศบริษัทที่สำคัญ ได้แก่ บริษัทไทยคมประกอบธุรกิจให้บริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมภายใต้สัญญาสัมปทาน ระหว่างบริษัทชินคอร์ปกับกระทรวงคมนาคมมีทุนจดทะเบียน ๕,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เรียกชำระแล้ว ๔,๓๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทชินคอร์ปถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมในสัดส่วนร้อยละ ๕๑.๕๓ ตามเอกสารสรุปการโอนหุ้นบริษัทชินคอร์ปหมาย ค.๑๔๔ ปรากฏว่า หลังจากบริษัทชินคอร์ป เพิ่มทุนในปี ๒๕๔๒ และก่อนโอนหุ้นบริษัทชินคอร์ปไปยังบริษัทแอมเฟิลริช กับผู้คัดค้านที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๕ นั้น ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ถือหุ้น จำนวน ๖๕,๘๔๐,๐๐๐ หุ้น (ร้อยละ ๒๕) และ ๖๙,๓๐๐,๐๐๐ หุ้น (ร้อยละ ๒๓.๗๕) ตามลำดับ รวมกันเป็นสัดส่วนของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงร้อยละ ๔๘.๗๕ เมื่อรวมกับหุ้น จำนวน ๖,๘๐๙,๐๑๕ หุ้น ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๕ ใช้เงินจากบัญชีธนาคารของ

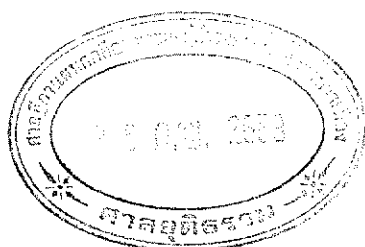

ผู้คัดค้านที่ ๑ ชื่อหุ้นเพิ่มทุนด้วยแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ มีสิทธิออกเสียงรวมกันทั้งทางตรงและทางอ้อมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ถือเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทชินคอร์ป รวมทั้งอำนาจในการแต่งตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการ ตามรายงานประจำปี ๒๕๕๓ ของบริษัทชินคอร์ปปรากฏว่า คณะกรรมการของบริษัทมีกรรมการ ๘ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ๖ คน ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ไม่ได้ร่วมเป็นกรรมการด้วย ในคณะกรรมการทั้ง ๘ คน มีผู้คัดค้านที่ ๕ ซึ่งเป็นประธานกรรมการเท่านั้นที่ถือหุ้นในบริษัทชินคอร์ป ส่วนรองประธานกรรมการและกรรมการอีก ๖ คน ไม่มีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทชินคอร์ป แสดงว่าผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ควบคุมนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทชินคอร์ปผ่านทางคณะกรรมการที่ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ แต่งตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการไว้ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ตามรายงานประจำปี ๒๕๕๔ ของบริษัทชินคอร์ปก็ปรากฏรายชื่อคณะกรรมการของบริษัท ๘ คน โดยกรรมการในปี ๒๕๕๓ พ้นจากตำแหน่ง ๑ คน แต่งตั้งใหม่ในปี ๒๕๕๔ อีก ๒ คน กรรมการที่แต่งตั้งใหม่มีผู้ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ปคนเดียวคือนายนิวัฒน์ บุญทรง โดยถือหุ้นในสัดส่วนเพียงร้อยละ ๐.๐๐๔๗ แสดงว่าการควบคุมนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทชินคอร์ปยังคงอยู่ที่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ผ่านทางคณะกรรมการของบริษัทซึ่งเป็นผู้รับนโยบายตลอดมา ตามรายงานประจำปี ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๕๘ ของบริษัทชินคอร์ปปรากฏว่า บริษัทชินคอร์ปมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ เช่น ปี ๒๕๕๔ ได้จัดโครงสร้างการถือหุ้นในกิจการโทรคมนาคมไร้สายโดยการ

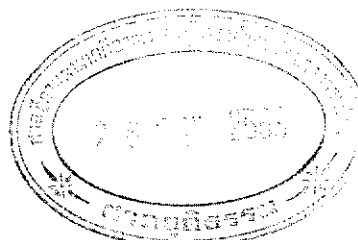

ซื้อหุ้นให้บริษัทเอไอเอสเข้าถือหุ้นในบริษัทดีพีซีเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๙.๑๗ บริษัทชินคอร์ปซื้อหุ้นบริษัทไอทีวี จำกัด เพิ่มจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ทำให้สัดส่วนการลงทุนของบริษัทชินคอร์ปเพิ่มเป็นร้อยละ ๗๗.๔๘ ปี ๒๕๔๕ บริษัทไอทีวี จำกัด เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยออกหุ้นสามัญขายให้นักลงทุนทั่วไป และบริษัทชินคอร์ปนำหุ้นบริษัทไอทีวี จำกัด (มหาชน) บางส่วนออกขาย ทำให้สัดส่วนการลงทุนลดลงเหลือร้อยละ ๕๕.๕๓ ปี ๒๕๔๖ บริษัทชินคอร์ปร่วมกับบริษัทแอร์เอเชีย จำกัด จากประเทศมาเลเซีย ก่อตั้งบริษัทไทยแอร์เอเชีย จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ ๕๐ และ ๔๙ ตามลำดับ และร่วมกับธนาคารดีบีเอส ประเทศสิงคโปร์ก่อตั้งบริษัทแคปปิตอลโอเค จำกัด เพื่อดำเนินธุรกิจการให้สินเชื่อส่วนบุคคล โดยลงทุนในสัดส่วนร้อยละ ๖๐ และ ๔๐ ตามลำดับ ปี ๒๕๔๘ บริษัทไทยคมเพิ่มทุนโดยเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนแก่นักลงทุนสถาบันและนักลงทุนรายย่อยรวม ๒๐๘,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น ราคาหุ้นละ ๑๕.๓๐ บาท ทำให้สัดส่วนการลงทุนของบริษัทชินคอร์ปในบริษัทไทยคมลดลงเหลือร้อยละ ๔๑.๓๔ การจัดโครงสร้างการถือหุ้น การซื้อหุ้นเพิ่ม และการลงทุนในธุรกิจใหม่ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงย่อมไม่ใช่การตัดสินใจของกรรมการซึ่งมิได้มีส่วนได้เสียในความเสี่ยงนั้นด้วย ผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ มิได้กล่าวอ้างข้อเท็จจริงใดๆ ได้ร่วมบริหารจัดการบริษัทชินคอร์ป ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ในหุ้นจำนวนมาก การที่ผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ มอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีของบริษัทชินคอร์ป ประจำปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๔๘ ปีละครั้ง ตามเอกสารหมาย ค.๒๘ ไม่เป็นข้อสนับสนุนว่าผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ป ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ ส่วนการรวบรวมหุ้นบริษัทชินคอร์ปขายให้แก่กลุ่ม 테마เส็กนั้น

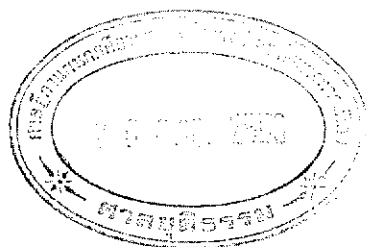
ผู้คัดค้านที่ ๒ ถึงที่ ๕ เบิกความว่า ตกลงขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปให้แก่กลุ่มเทมาเส็กด้วยตนเอง ในฐานะเจ้าของหุ้น โดยผู้คัดค้านที่ ๕ เบิกความว่า เมื่อกลางเดือนธันวาคม ๒๕๔๘ ตัวแทนของกลุ่มเทมาเส็กมาติดต่อขอซื้อหุ้นบริษัทชินคอร์ปจากกลุ่มชินวัตรและตามมาพงศ์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เพื่อจะมีอำนาจบริหารจัดการบริษัทชินคอร์ป ผู้คัดค้านที่ ๕ ตัดสินใจจะขาย จึงแจ้งให้ผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ ทราบ และแจ้งให้ผู้คัดค้านที่ ๔ ทราบเมื่อกลางเดือนมกราคม ๒๕๔๙ เหตุที่ผู้คัดค้านที่ ๕ ต้องการขายหุ้นเพราะอายุมากแล้ว การบริหารงานในบริษัทชินคอร์ปต่อไปจะลำบากเพราะจะต้องลงทุนในโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ ๓G เกือบแสนล้านบาทนั้น เห็นว่า ตามเอกสารสรุปการโอนขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปหมาย ค.๑๔๔ ปรากฏว่า กลุ่มตามมาพงศ์มีผู้คัดค้านที่ ๕ ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ปอยู่ร้อยละ ๑๓.๗๗ ส่วนผู้คัดค้านที่ ๖ ถือหุ้นอยู่เพียง ๑๕๙,๖๐๐ หุ้น หากกลุ่มเทมาเส็กต้องการซื้อหุ้นบริษัทชินคอร์ปเพื่อจะมีอำนาจบริหารจัดการบริษัทก็น่าที่ต้องติดต่อซื้อจากกลุ่มชินวัตรซึ่งผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓ ถือหุ้นอยู่รวมกันถึงร้อยละ ๓๕.๔๔ การลงทุนโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ ๓G ก็ปรากฏข้อเท็จจริงจากรายงานประจำปี ๒๕๔๖ ของบริษัทชินคอร์ปในสายธุรกิจโทรคมนาคมไร้สายว่า บริษัทเอไอเอสมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล GSM ในปัจจุบันเพื่อปรับเปลี่ยนให้รองรับกับเทคโนโลยี ๓G โดยการปรับปรุงระบบชุมสายและระบบสื่อสารสัญญาณเดิมที่มีอยู่ และรายงานประจำปี ๒๕๔๘ ของบริษัทชินคอร์ปเรื่องแนวโน้มตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี ๒๕๔๙ ว่า บริษัทเอไอเอสเห็นว่าแนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคตจะมีการพัฒนาไปสู่โทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ ๓ หรือ ๓G ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการรับส่งสัญญาณ ซึ่งบริษัทเอไอเอสมีความสนใจและ

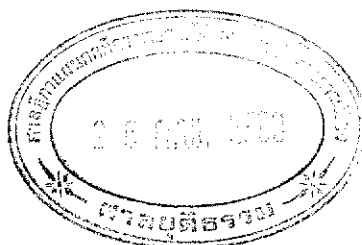
ความพร้อมทั้งในด้านเงินลงทุนและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาไปสู่การให้บริการ ๓G ต่อผู้บริโภคในประเทศไทย ข้ออ้างในการขายหุ้นของผู้คัดค้านที่ ๒ ถึงที่ ๕ จึงรับฟังไม่ได้ ทั้งในข้อเท็จจริง เรื่องการขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปให้แก่กลุ่มเทมาเส็กนี้ผู้ถูกกล่าวหาได้ยืนยันไว้ในเอกสารท้าย คำร้องพิสูจน์ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาหมายเลข ค.๓๒ แผ่นที่ ๔๒๘ ถึง ๔๓๐ เรื่อง “ขายหุ้น ชินคอร์ป ไม่ได้ขายชาติ ไม่ได้ขายดาวเทียม” ว่า “ในส่วนของบริษัทชินคอร์ปมีการเตรียมการขายหุ้น และการเจรจาขายหุ้นต่อเนื่องมานานนับปีและมีกลุ่มผู้สนใจเสนอซื้อหุ้นหลายราย ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการขายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๙” เป็นพิรุฐว่า ผู้ที่เจรจาและตกลงขายหุ้น บริษัทชินคอร์ปให้แก่กลุ่มเทมาเส็กคือผู้ถูกกล่าวหา มิใช่ผู้คัดค้านที่ ๕ องค์กรและผู้พิพากษาจึงมี มติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ยังคงถือไว้ซึ่งหุ้นบริษัทชินคอร์ป จำนวน ๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้น ตามคำร้องในระหว่างที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในสองวาระ

ปัญหาต่อไปมีว่า การที่คณะรัฐมนตรีซึ่งมีผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ พ.ศ. ๒๕๔๖ สำหรับกิจการโทรคมนาคม โดยคณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าว มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เห็นชอบให้คู่สัญญาภาคเอกชนที่ทำสัญญาสัมปทาน ในการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ต้องจ่ายค่าสัมปทานให้แก่หน่วยงาน ภาครัฐที่เป็นคู่สัญญาต้องชำระภาษีสรรพสามิตให้แก่กรมสรรพสามิตตามประกาศ

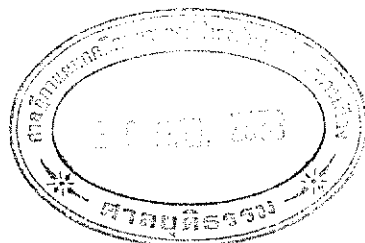

กระทรวงการคลังที่ออกตามความในพระราชกำหนดดังกล่าว แต่ให้คู่สัญญาภาคเอกชนนำภาษี
สรรพสามิตที่เสียให้แก่กรมสรรพสามิตมาหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระให้แก่หน่วยงาน
ภาครัฐได้ นั้น เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปหรือไม่ ข้อเท็จจริง
ได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ผู้ถูกกล่าวหากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกับผู้บริหารระดับสูงของ ทศท. และ กสท. ได้ประชุมหารือ
ร่วมกัน โดยมีแนวคิดที่จะแปรสภาพ ทศท. และ กสท. เป็นบริษัทโทรคมนาคม จำกัด บริษัท
บริหารสัญญาร่วมการงาน จำกัด บริษัทไปรษณีย์ จำกัด และกำหนดให้กระทรวงการคลังเป็น
ผู้ถือหุ้นทั้งสามบริษัท รวมทั้งหาแนวทางในการนำระบบภาษีสรรพสามิตมาใช้กับธุรกิจ
โทรคมนาคม ส่งผลให้กระทรวงคมนาคมมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการร่วมค้าขึ้น
เพื่อพิจารณาทรัพย์สิน หนี้สินและภาระผูกพันที่ ทศท. และ กสท. มีอยู่ทั้งหมด คณะกรรมการ
บริหารกิจการร่วมค้ามีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานชุดใหม่ขึ้น เพื่อพิจารณาโอนทรัพย์สิน หนี้สินและ
ภาระผูกพันของ ทศท. และ กสท. ที่จะโอนไปยังบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ รวมทั้งความเป็นไปได้ในการ
นำระบบภาษีสรรพสามิตมาใช้กับกิจการโทรคมนาคม ในที่สุดคณะกรรมการชุดนั้นเสนอ
ความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารกิจการร่วมค้าว่า ในการแปลงส่วนแบ่งรายได้ของหน่วยงาน
ภาครัฐเป็นภาษีสรรพสามิตจะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนหลักเกณฑ์และ
ผลกระทบจากการแปรรูป ทศท. กับ กสท. ต้องเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาอย่าง
รอบคอบ หลังจากนั้นจึงมีการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับออกมาใช้บังคับ ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า
การตราพระราชกำหนดดังกล่าวรวมถึงการออกประกาศกระทรวงการคลังกำหนดอัตราภาษี

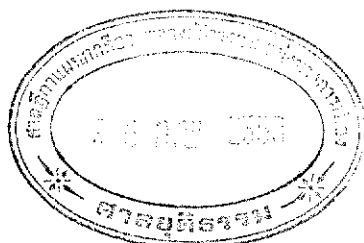

สรรพสามิตที่หน่วยงานภาคเอกชนต้องเสียให้แก่กรมสรรพสามิต และการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ภาคเอกชนที่ทำสัญญาสัมปทานกับหน่วยงานของรัฐต้องชำระภาษีสรรพสามิตให้แก่กรมสรรพสามิต แต่ให้นำภาษีที่ชำระแล้วตลอดทั้งปีไปหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระให้แก่หน่วยงานของรัฐเป็นการกีดกันลิดรอนอำนาจของ กทข. มิให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม ทั้งยังเป็นการขัดขวางมิให้ผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคมรายใหม่เข้าแข่งขันในการประกอบธุรกิจได้อย่างเต็มที่ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทในเครืออย่างมาก ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาทั้งสองข้อดังกล่าวไปพร้อมกัน ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความของนายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ รองประธานมูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือเรียกโดยย่อว่า ทีดีอาร์ไอว่า เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นมีมติเห็นชอบกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม รวมทั้งการแปรรูป ทศท. และ กสท. โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นกำกับดูแล ต่อมาวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงคมนาคมเสนอแผนในการแปรรูป ทศท. และ กสท. โดยกำหนดโครงสร้างการแปรรูปสัญญาร่วมการงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนเพื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมอย่างเสรี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้บริการโทรคมนาคม ในวันนั้นเองกระทรวงคมนาคมได้ว่าจ้างบริษัท ๓ รายศึกษาแนวทางในการแปรรูป ทศท. และ กสท. เพื่อเสนอความเห็นต่อกระทรวงคมนาคม ในระยะนั้นเองคณะกรรมการกำกับนโยบายรัฐวิสาหกิจได้ประชุมและมีมติ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาศึกษาเรื่องนี้ด้วย แต่ปรากฏว่าความเห็นของบริษัทที่ปรึกษา

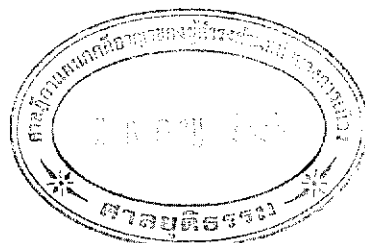

ทั้งสามบริษัทกับความเห็นของคณะกรรมการชุดดังกล่าวแตกต่างกันบางส่วน คณะกรรมการ
กำกับนโยบายรัฐวิสาหกิจจึงมีมติให้ว่าจ้างที่ตีอาร์ไอศึกษาและเสนอความเห็นต่อ
กระทรวงการคลัง พยานกับนายฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์ และนักวิชาการอีกสิบกว่าคนได้
ร่วมกันศึกษาอยู่หลายเดือนแล้วมีความเห็นว่าการแปรหรือไม่แปรสัญญาสัมปทานหรือกล่าว
อีกนัยหนึ่งว่าการแก้ไขสัญญาสัมปทานต้องเป็นไปตามความสมัครใจของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย
โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับจากการแปรหรือไม่แปรสัญญาสัมปทานว่าแตกต่าง
กันหรือไม่ เพราะไม่มีเหตุผลที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้นจากการ
แปรสัญญาสัมปทาน ส่วนการที่คณะรัฐมนตรีชุดที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีตรา
พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว รวมทั้งออกประกาศกระทรวงการคลังกำหนดอัตราภาษี
สรรพสามิตสำหรับกิจการโทรคมนาคม ตลอดจนการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ภาคเอกชน
ที่ประกอบธุรกิจในด้านกิจการโทรคมนาคม ซึ่งเสียภาษีสรรพสามิตให้แก่กรมสรรพสามิตนำภาษี
ดังกล่าวไปหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระให้แก่หน่วยงานของรัฐ พยานปากนี้เบิกความว่า
หลักการและเหตุผลที่ผู้ถูกกล่าวหากับคณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าวดำเนินการเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกัน
อยู่ในตัว เพราะการที่คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ พ.ศ. ๒๕๔๖ ย่อมเป็นเหตุผลที่แสดงว่า
ประสงค์จะหารายได้เข้ารัฐ แต่การที่คณะรัฐมนตรีชุดนั้นยอมให้ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจใน
ด้านกิจการโทรคมนาคมซึ่งเสียภาษีสรรพสามิต สามารถนำภาษีที่ชำระให้แก่กรมสรรพสามิต

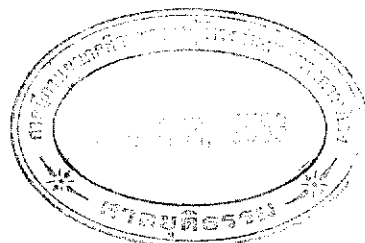

ไปหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระให้แก่หน่วยงานของรัฐได้จึงขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับอย่างเห็นได้ชัด พยานปากนี้ยังเปิดความต่อไปอีกว่า กิจการโทรคมนาคมถือเป็นกิจการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมอย่างมาก นอกจากไม่ควรเก็บภาษีสรรพสามิตแล้ว ยังควรสนับสนุนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ กทช. มีมติให้จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการให้บริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง เพื่อนำเงินไปอุดหนุนให้มีการให้บริการโทรคมนาคมในพื้นที่ห่างไกลให้เกิดประโยชน์แก่สังคมด้วย คำเบิกความของพยานปากนี้เชื่อมกับคำเบิกความของนายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นพยานของผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้าน ที่ยอมรับว่า การใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนที่อยู่ในประเทศเดียวกันหรือการติดต่อระหว่างประเทศเป็นเรื่องที่รัฐควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ เพราะสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปมาหาหากันด้วย การใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารถึงกันจึงเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบัน ไม่ใช่สิ่งที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ยังให้ความเห็นตรงกับความเห็นของนายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ว่า หากเก็บภาษีสรรพสามิตในสินค้าหรือธุรกิจประเภทใดย่อมเป็นการผลักรากในเรื่องภาษีสรรพสามิตให้ตกอยู่กับประชาชนผู้บริโภคสินค้าหรือผู้ใช้บริการธุรกิจนั้น ๆ พยานทั้งสองปากเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องภาษีสรรพสามิต เพราะนายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิตมาก่อน ส่วนนายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ เป็นผู้ทำงานวิจัยทั้งส่วนบุคคลและร่วมกับกลุ่มนักวิชาการมาเป็นเวลาถึง ๑๔ ปี มีผลงานวิจัยมากกว่า ๑๐๐ เรื่อง คำเบิกความของพยานทั้งสองปากมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เมื่อคำนึงถึง

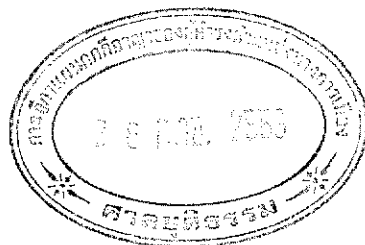

เจตนากรณีในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับและประกาศกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวกับมติคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ แล้ว เห็นได้ว่า การที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดำเนินการให้ภาคเอกชนผู้ให้บริการโทรศัพท์ที่เสียภาษีสรรพสามิตสามารถนำภาษีไปหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระให้แก่ ทศท. และ กสท. ย่อมขัดแย้งกับเจตนากรณีในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับอย่างเห็นได้ชัด เพราะหากรัฐประสงค์จะเก็บภาษีสรรพสามิตจากการให้บริการโทรศัพท์เพื่อหารายได้เข้าสู่ประเทศจริง ก็ไม่มีเหตุผลที่จะยอมให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ที่ทำสัญญาสัมปทานกับ ทศท. หรือ กสท. นำภาษีที่เสียไปหักออกจากค่าสัมปทานได้ ตรงกันข้ามการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเช่นนี้ย่อมส่งผลให้ ทศท. ซึ่งทำสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กับบริษัทเอไอเอสออนไลน์ เพราะนอกจาก ทศท. จะได้รับค่าสัมปทานจากบริษัทเอไอเอสน้อยกว่าเดิม เนื่องจากต้องหักค่าสัมปทานบางส่วนไปชดเชยค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัทเอไอเอสเสียไปแล้ว หาก ทศท. ไปขอรับใบอนุญาตจาก กทช. เป็นผู้รับสัมปทานที่ถือใบอนุญาต ทศท. ก็ต้องเสียภาษีสรรพสามิตตามประกาศกระทรวงการคลังฉบับนั้นด้วย ทั้งที่ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่าง ทศท. กับบริษัทเอไอเอสเอกสารหมายเลข ร.๒๖๕ ให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทเอไอเอสหลายประการ ทั้งในเรื่องการใช้ทรัพย์สินและเครื่องอุปกรณ์ซึ่งเป็นของ ทศท. ได้ตลอดระยะเวลาในสัญญา รวมไปถึงการประกอบธุรกิจในลักษณะที่ผูกขาดแต่ผู้เดียวด้วย ในสัญญาฉบับนั้นจึงระบุไว้ในข้อที่ ๓๐ ให้บริษัทเอไอเอสเสียค่าสัมปทานให้แก่ ทศท. ในอัตราก้าวหน้า โดยปรับเพิ่มค่าสัมปทานทุกรอบระยะเวลา ๕ ปี ในขณะที่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นผลให้บริษัทเอไอเอส

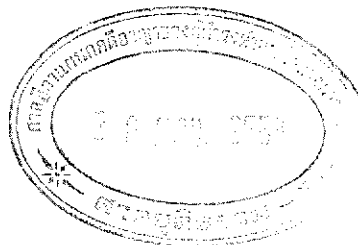

สามารถหักภาษีสรรพสามิตออกจากค่าสัมปทานได้เป็นช่วงเวลาที่บริษัทเอไอเอสต้องชำระค่าสัมปทานให้แก่ ทศท. ในอัตราร้อยละ ๒๕ ก่อนหักค่าใช้จ่ายหรือภาษี เมื่อบริษัทเอไอเอสต้องเสียภาษีให้แก่กรมสรรพสามิตในอัตราร้อยละ ๑๐ หลังจากนำไปหักออกจากค่าสัมปทานแล้วทำให้ ทศท. ได้รับค่าสัมปทานจากบริษัทเอไอเอสในอัตราร้อยละ ๑๕ เท่านั้น นอกจากนี้ หากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงการคลังออกประกาศกระทรวงการคลังเพิ่มอัตรากำหนดให้สูงขึ้นถึงร้อยละ ๒๕ บริษัทเอไอเอสซึ่งเสียภาษีแล้วก็สามารถนำไปหักออกจากค่าสัมปทานที่ต้องชำระแก่ ทศท. ได้ แต่ ทศท. จะไม่ได้รับประโยชน์จากค่าสัมปทานเลย เพราะต้องนำไปหักเป็นค่าภาษีสรรพสามิตจนหมดสิ้น หากกรณีเป็นเช่นนี้ย่อมเห็นได้ว่าบริษัทเอไอเอสไม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตเลย เพราะเอาค่าสัมปทานที่ ทศท. ได้รับไปหักออกจากภาษีจนครบถ้วน แต่ถ้า ทศท. ประสงค์จะขอใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. ทศท. ต้องเสียภาษีสรรพสามิตในอัตราร้อยละ ๒๕ มติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสถานะและความมั่นคงของ ทศท. อย่างรุนแรง ส่วนผู้ประกอบการให้บริการโทรศัพท์รายใหม่ ซึ่งนอกจากต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคมให้แก่ กทช. แล้ว ยังต้องเสียภาษีสรรพสามิตด้วย ทั้งที่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังไม่มีลูกค้าเลยหรือมีลูกค้าน้อยกว่าบริษัทเอไอเอสซึ่งครองตลาดอยู่ก่อนแล้ว การที่ผู้ประกอบการรายใหม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตกับค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคมให้แก่ กทช. เป็นผลให้ต้นทุนในการดำเนินการที่สูงกว่าบริษัทเอไอเอสอย่างมาก ทั้งที่ยังไม่มีลูกค้าเลยหรือมีลูกค้าน้อยกว่าบริษัทเอไอเอส จึงเป็นการยากที่ผู้ประกอบการรายใหม่จะเกิดขึ้นได้ ทั้งปรากฏจากรายงานประจำปี ๒๕๔๔ ของบริษัทชินคอร์ป

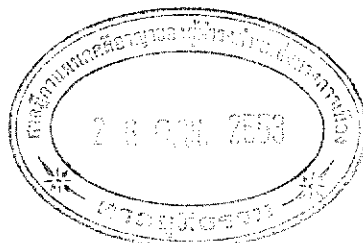
หัวข้อความเสี่ยงจากการมีคู่แข่งจากผู้ประกอบการรายใหม่ว่า "ในปี ๒๕๔๕ คาดว่าจะมีผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่จะขึ้นมาเป็นคู่แข่งในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ บริษัททีเอ ออเรนจ์ จำกัด และบริษัทฮัทซัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด รวมทั้งระบบโทรศัพท์พีซีทีของบริษัทเทลคอม เอเชีย จำกัด (มหาชน) ซึ่งอาจมาทดแทนโทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่อย่างไรก็ตาม การแข่งขันจากผู้ให้บริการรายใหม่และบริการทดแทนในช่วง ๑ ถึง ๒ ปี ข้างหน้า อาจจะยังไม่มีผลกระทบต่อบริษัทเอไอเอสมากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่ยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Barrier to Entry) เช่น การสร้างฐานลูกค้าและเงินลงทุน การพัฒนาระบบเครือข่ายและช่องทางการตลาด" ดังนั้น การดำเนินการของคณะกรรมการที่มีผู้ถูกกล่าวหาเป็นนายกรัฐมนตรีในการมีมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงเป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปและเป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ นายสิทธิชัย โภไคยอุดม ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายหลังการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเบิกความว่า พยานติดคำนวณแล้วปรากฏว่ามีภาษีสรรพสามิตขาดหายไปรวมเป็นเงินถึง ๖๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นนายกรัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมกับคณะรัฐมนตรีและมีมติดังกล่าวทั้งที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัทชินคอร์ปซึ่งถือหุ้นอยู่ในบริษัทเอไอเอสถึงร้อยละ ๔๒.๘๐ องค์กรและผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ และออกประกาศกระทรวงการคลังรวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีให้นำภาษีสรรพสามิตหักออกจากค่าสัมปทานซึ่งเป็นการกีดกันผู้ประกอบการ

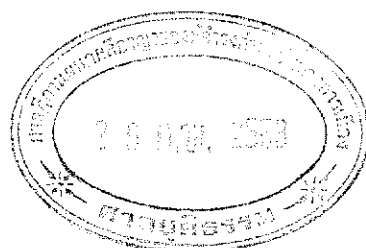
โทรคมนาคมรายใหม่ เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปจนเป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย เมื่อข้อเท็จจริงได้ความดังนี้ รูปคดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการลิดรอนอำนาจของ กทช. หรือไม่ อีกต่อไป

กรณีการแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ฉบับลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๓ (ครั้งที่ ๖) ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่บริษัทเอไอเอส ข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทเอไอเอสได้รับสัญญาให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ทศท. เป็นระยะเวลา ๒๕ ปี นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ อันเป็นวันแรกที่เปิดกิจการ ปรากฏตามเอกสารหมาย ร. ๒๒๙ หน้า ๙๑๐๘ - ๙๑๒๘ และ ๙๑๓๙ - ๙๑๔๕ ในการนี้บริษัทเอไอเอสต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ ทศท. ตามอัตราที่คิดจากรายได้และผลประโยชน์อื่นใดที่บริษัทเอไอเอสพึงได้รับในรอบปีก่อนหักค่าใช้จ่ายและค่าภาษีใดๆ ทั้งสิ้น แต่จำนวนเงินดังกล่าวจะต้องไม่น้อยไปกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำที่กำหนดในสัญญา สำหรับเงินผลประโยชน์ตอบแทนที่คิดจากเงินรายได้ที่กำหนดเป็นอัตราก้าวหน้าตามช่วงของปีสัมปทาน ในปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๕ เป็นอัตราร้อยละ ๑๕ ปีที่ ๖ ถึงปีที่ ๑๐ ร้อยละ ๒๐ ปีที่ ๑๑ ถึงปีที่ ๑๕ ร้อยละ ๒๕ และปีที่ ๑๖ ถึงปีที่ ๒๕ ร้อยละ ๓๐ ในระยะเริ่มแรกนั้น บริษัทเอไอเอสได้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบจดทะเบียนหรือโพสต์เพด (Postpaid) ต่อมาปี ๒๕๔๒ บริษัทเอไอเอสได้รับอนุมัติจาก ทศท. ให้เปิดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้า หรือพรีเพด (Prepaid) โดยใช้ชื่อการค้าว่า วันทูคอล และยังคงต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ ทศท. ตามจำนวนและอัตราที่

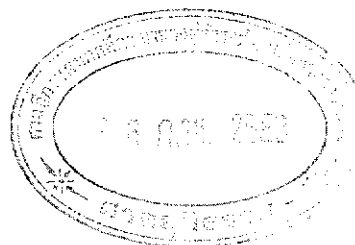

กำหนดในสัญญาร่วมการงาน ต่อมาวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ บริษัทเอไอเอสมีหนังสือขอให้
ทศท. พิจารณาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ในส่วนของการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพด
ให้แก่บริษัทเอไอเอส ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๒๕๒ เมื่อ ทศท. พิจารณาแล้ว
ได้อนุมัติให้ลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ในส่วนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดเป็นอัตราร้อยละ
๒๐ ของมูลค่าราคาหน้าบัตรเครดิตที่ตลอดอายุสัญญา และได้มีการทำบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญา
อนุญาตให้ดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ครั้งที่ ๖) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปรากฏ
ตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๒๙ หน้า ๙๑๔๙ - ๙๑๕๒ ทศท. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงาน
กำกับดูแลการดำเนินงานตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
โดยคณะกรรมการประสานงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงดำเนินการปรับลดอัตราส่วนแบ่ง
รายได้โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดตามข้อกล่าวหาเป็นคณะกรรมการประสานงาน
ที่ได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งที่ ๒๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๑ คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๔๔ ลงวันที่
๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๔๗๓, ๑๑๔๗๔, ๑๑๕๑๐ และ
๑๑๕๑๑ แต่การดำเนินการปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
แบบพรีเพด และการแก้ไขสัญญาโดยทำเป็นบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาในกรณีนี้ ไม่ได้
เสนอให้คณะกรรมการประสานงานดังกล่าวพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบเสียก่อน จึงมีข้อที่
จะต้องวินิจฉัยว่า การอนุมัติให้ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์
เคลื่อนที่แบบพรีเพดให้แก่บริษัทเอไอเอสเป็นการดำเนินการไปโดยชอบหรือเป็นการ
เอื้อประโยชน์แก่บริษัทเอไอเอสตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ปรากฏถึงความเป็นมาว่า

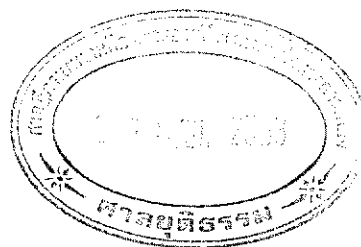

การดำเนินการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากบริษัทเอไอเอสแล้วยังมีผู้ให้บริการที่ได้รับ
สัญญาให้ดำเนินการในทำนองเดียวกันนี้อีก คือ บริษัทแทคซึ่งเป็นผู้ให้บริการรายหนึ่ง โดยบริษัท
แทคได้รับสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมจาก กสท. เป็นระยะเวลา ๒๗ ปี นับแต่
วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๔ อันเป็นวันแรกที่เปิดให้บริการ ปราบกฏตามเอกสารหมาย ร. ๒๒๖
หน้า ๘๘๔๑ - ๘๘๖๘ และ ๘๘๘๔ - ๘๘๙๒ บริษัทแทคต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนแก่
กสท. เป็นรายปี คิดเป็นอัตราร้อยละของรายได้จากการให้บริการก่อนหักค่าใช้จ่าย ค่าภาษี และ
ค่าธรรมเนียมต่างๆ ในอัตราก้าวหน้า โดยในปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๔ เป็นร้อยละ ๑๒ ปีที่ ๕ ร้อยละ ๑๕
ปีที่ ๖ ถึงปีที่ ๑๕ ร้อยละ ๒๐ ปีที่ ๑๖ ถึงปีที่ ๒๐ ร้อยละ ๒๕ และปีที่ ๒๑ ถึงปีที่ ๒๗ ร้อยละ
๓๐ ทั้งนี้เงินผลประโยชน์ตอบแทนในแต่ละปีดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำที่กำหนดใน
สัญญา แต่การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในส่วนของบริษัทแทคมีข้อขัดข้อง เนื่องจาก กสท.
ไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ จึงต้องขอใช้หมายเลขโทรศัพท์จาก ทศท. ซึ่งการให้บริการโดยบริษัท
แทคผ่านเข้าไปยังเครือข่ายโทรคมนาคมของ ทศท. นั้น บริษัทแทคต้องจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่าย
(Access Charge) ให้แก่ ทศท. เจ้าของโครงข่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท ต่อเดือน ต่อลูกค้า ๑ ราย
ปราบกฏตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมาย ร. ๒๒๖ หน้า ๘๘๗๐ และ ๘๘๘๕ ถึง ๘๐๐๐ การ
ให้บริการของบริษัทแทคในระยะเริ่มแรกเป็นการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโพลีเทค ต่อมา
ได้เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ฟรีเฟดเช่นเดียวกับบริษัทเอไอเอสโดยใช้ชื่อทางการค้าว่า
พร้อมท์ ซึ่งบริษัทแทคยังคงจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. และยังคงจ่ายเงินค่า
เชื่อมโยงโครงข่ายให้แก่ ทศท. ตามจำนวนและอัตราที่กำหนดในสัญญา บริษัทแทคได้ขอลดค่า

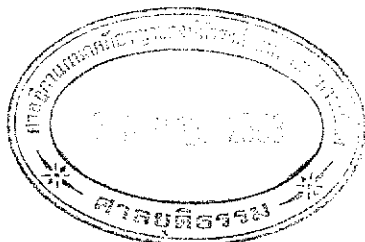

เชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดไปยัง ทศท. เจ้าของโครงข่าย เพราะเห็นว่าการกำหนดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดในอัตราเดียวกับแบบโพสเพดนั้นไม่เหมาะสม ซึ่งในเวลาต่อมาก็ได้รับการพิจารณาปรับลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายให้เหลือเพียงอัตราร้อยละ ๑๘ ของราคาหน้าบัตรเครดิตล่วงหน้า ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๒๒๖ หน้า ๙๐๑๓ ถึง ๙๐๑๖ การที่ ทศท. ได้พิจารณาปรับลดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรเครดิตล่วงหน้าให้แก่บริษัทแทคในครั้งนี้ เป็นเหตุให้บริษัทเอไอเอสยกขึ้นเป็นข้ออ้างในการขอให้ ทศท. ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ในส่วนของบริษัทที่ใช้ชื่อว่า วันทูกอลบ้าง เห็นว่า การที่บริษัทเอไอเอสดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาที่ทำกับ ทศท. นั้น สิทธิและหน้าที่ระหว่างบริษัทเอไอเอส กับ ทศท. ซึ่งเป็นคู่สัญญาจะมีอยู่ต่อกันอย่างไร ย่อมเป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๐ โดยได้ความในเรื่องที่บริษัทเอไอเอสขอให้ ทศท. พิจารณาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ในกรณีนี้ว่า การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทเอไอเอสและบริษัทแทคมีข้อแตกต่างกันในด้านองค์ประกอบและความพร้อมของระบบที่ตนเป็นผู้ให้บริการ เพราะ กสท. ซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัทแทคไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ที่จะให้บริษัทแทคนำไปให้บริการแก่ลูกค้าจึงต้องไปขอใช้หมายเลขโทรศัพท์โดยจ่ายเงินค่าเชื่อมโยงโครงข่ายให้แก่ ทศท. ซึ่งเป็นเจ้าของโครงข่าย ทั้งการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโพสเพด และแบบพรีเพด นั้นยังมีวิธีการจ่ายค่าใช้บริการที่แตกต่างกัน โดยผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโพสเพดต้องจ่ายค่าเลขหมายรายเดือนและจ่ายค่าใช้บริการอีกส่วนหนึ่งต่างหาก แต่เป็นการเรียกเก็บหลังจาก

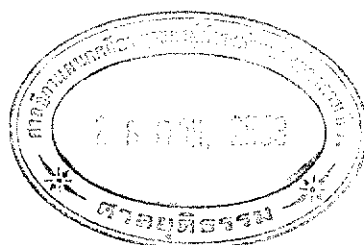

มีการใช้บริการแล้ว ส่วนแบบฟรีเพदनั้นผู้ที่ใช้บริการจะจ่ายเฉพาะค่าใช้บริการและต้องจ่ายโดย
เช็คบัตรจ่ายเงินล่วงหน้าจึงจะสามารถใช้บริการได้ ซึ่งบัตรจ่ายเงินล่วงหน้าจะมีราคาแตกต่างกัน
รายได้จากการให้บริการแบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้าจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้ให้บริการจะให้บริการด้วยการ
เช็คบัตรจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นจำนวนที่มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่มีความแน่นอน ดังนั้น
การที่จะให้บริษัทแทคจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท ต่อเดือน ต่อลูกค้า ๑ ราย
ในบริการแบบฟรีเพดย่อมไม่เป็นธรรมต่อบริษัทแทค เพราะหากเดือนใดมีลูกค้าใช้บริการโดยมี
ค่าใช้บริการต่ำกว่า ๒๐๐ บาท หรือมากกว่าเพียงเล็กน้อยซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ก็จะ
เป็นผลให้บริษัทแทคขาดทุนหรือสูญเสียรายได้ การที่ ทศท. พิจารณาปรับลดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย
ให้แก่บริษัทแทคจึงเป็นการดำเนินการที่ชอบแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทเอไอเอสไม่มีภาระที่
จะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้แก่ ทศท. เหมือนเช่นบริษัทแทค ดังนั้น บริษัทเอไอเอสจึงไม่อาจ
นำเอาเหตุดังกล่าวมาเป็นข้ออ้างเพื่อขอให้ ทศท. ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ให้แก่บริษัทเอไอเอส
หาก ทศท. ปฏิเสธไม่ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ให้แก่บริษัทเอไอเอสก็เป็นการชอบด้วยเหตุผลแล้ว
แต่ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้กลับปรากฏจากเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๒๘๓ ถึง ๑๑๒๘๕ ว่า
นอกจากฝ่าย ทศท. จะชี้แจงเหตุผลในชั้นแรกที่ไม่อาจปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการ
ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบฟรีเพดให้บริษัทเอไอเอสได้แล้ว นายวิเชียร นาคสีนวล
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารผลประโยชน์ของ ทศท. ในขณะนั้นยังแจ้งแก่บริษัทเอไอเอสด้วยว่า หาก
บริษัทเอไอเอสประสบภาวะขาดทุนจากการจ่ายส่วนแบ่งรายได้ในส่วนของบริษัท วันทูคอล และ
สามารถชี้แจงตัวเลขประกอบการพิจารณาได้ ทศท. ก็จะพิจารณาให้ ซึ่งความจริงแล้วคู่สัญญา

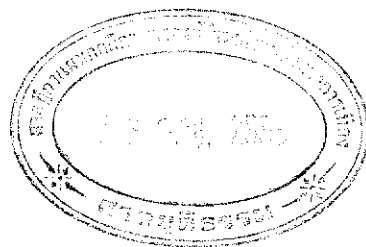

ฝ่ายที่เป็นผู้รับเงินส่วนแบ่งตามสัญญาไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องแจ้งไปเช่นนั้น แต่การที่แจ้งไปเช่นนั้นก็เท่ากับว่าฝ่าย ทศท. ได้เปิดช่องให้บริษัทเอไอเอสเสนอเรื่องเพื่อขอให้ ทศท. พิจารณาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ให้แก่บริษัทเอไอเอสได้อีก และมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการปรับลดตามที่ร้องขอ ซึ่งต่อมาปรากฏว่าบริษัทเอไอเอสได้ดำเนินการไปตามที่ ทศท. แจ้งไปดังกล่าว โดยบริษัทเอไอเอสได้มีหนังสือชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างรายได้และต้นทุนต่อ ทศท. เพื่อประกอบการพิจารณาปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๓๑ หน้า ๙๔๘๓ ถึง ๙๔๘๗ และ ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๒๘๖ ถึง ๑๑๒๘๘ โดยข้อที่บริษัทเอไอเอสยกขึ้นอ้างประกอบข้อมูลที่เสนอต่อ ทศท. ในครั้งนี้เป็นไปในทำนองที่ว่าในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพด บริษัทเอไอเอสต้องลงทุนเพิ่มขึ้น อัตราส่วนแบ่งรายได้ที่กำหนดตามสัญญาหลักจะทำให้เกิดการขาดทุน อันเป็นเหตุผลที่ยังไม่มีน้ำหนักพอให้รับฟัง เนื่องจากในการประกอบธุรกิจนั้นย่อมมีการลงทุนในระยะเริ่มแรก การตัดสินใจว่าจะลงทุนหรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาและตัดสินใจของผู้ประกอบการนั้นๆ เอง บริษัทเอไอเอสก็รับทราบถึงข้อผูกพันตามสัญญาหลักที่ทำกับ ทศท. ดี และพิจารณาโดยรอบคอบแล้วจึงตัดสินใจเข้าร่วมการงานกับ ทศท. ตามเงื่อนไขสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้ ยังปรากฏจากเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๑๘๔ ถึง ๑๑๒๘๑ ว่า บริษัทเอไอเอสได้ลงทุนและเริ่มให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ แล้ว โดยในช่วงนั้น บริษัทเอไอเอสมีข้ออ้างต่อ ทศท. ว่าเป็นเพียงมาตรการในการส่งเสริมการขายของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งบริษัทเอไอเอสให้บริการอยู่ เมื่อครบกำหนดเวลาที่ส่งเสริมการขายตามที่ ทศท. อนุมัติให้ดำเนินการแล้ว บริษัทเอไอเอสยังขอขยายกำหนดเวลาการดำเนินการต่อไปอีก

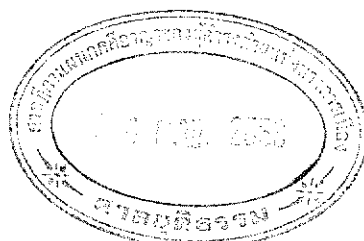

จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ ทศท. ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาหลักตลอดมา แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนในการให้บริการส่งเสริมการขายในส่วนนี้เป็นที่พอใจของบริษัทเอไอเอส มิฉะนั้นแล้วบริษัทเอไอเอสก็คงจะไม่ขอขยายกำหนดเวลาในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นเวลาต่อเนื่องกันเกินกว่า ๓ ปี สำหรับโครงสร้างรายได้ของโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดซึ่งไม่มีเงินค่าประกันเลขหมายและค่าเลขหมายรายเดือนแตกต่างไปจากแบบโพสต์เพด ซึ่งดูเหมือนว่าอาจทำให้บริษัทเอไอเอสต้องขาดรายได้ไปบางส่วน ก็ได้ความจากนายสมชัย เลิศสุทธิวงค์ รองกรรมการผู้อำนวยการสายงานตลาดของบริษัทเอไอเอส และเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๑๙๖ ว่า การกำหนดอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดเป็นการรวมเอาค่าเลขหมายรายเดือนในส่วนของโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโพสต์เพดและค่าใช้โทรศัพท์เข้าด้วยกัน จึงเท่ากับว่ารายได้จากค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งสองแบบมิได้มีความแตกต่างกันมากนัก ส่วนรายได้ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งสองแบบในภาพรวมของแต่ละปีที่มีความแตกต่างกันน่าจะอยู่ที่จำนวนลูกค้าและปริมาณการใช้บริการของแต่ละแบบ ซึ่งเป็นไปตามความนิยมของผู้ใช้บริการมากกว่า นอกจากนี้ยังได้ความจากนายธนา เขียวอัจฉริยะ รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัทแทค และนางเนติมา เอื้อธรรมากิมุข ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายบริษัทแทค ประกอบเอกสารหมายเลข ร.๒๒๕ และ ร.๒๒๖ อีกว่า บริษัทแทคซึ่งลงทุนเริ่มให้บริการโทรศัพท์แบบพรีเพดในช่วงเวลาเดียวกัน ได้รับการปรับลดเฉพาะค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจาก ทศท. ส่วนเงินผลประโยชน์ตอบแทนยังคงต้องจ่ายให้แก่ กสท. ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาหลัก โดยไม่ได้รับการปรับลดเหมือนเช่นบริษัทเอไอเอสแต่อย่างใด แต่บริษัทแทคก็ยังคงดำเนิน

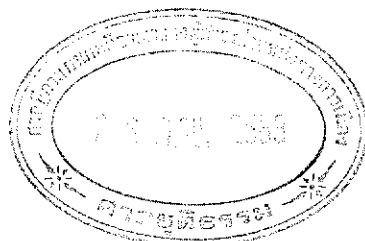

กิจการต่อไปได้ แสดงว่ากิจการใดจะมีผลประกอบการกำไรหรือขาดทุนย่อมขึ้นอยู่กับกลไกตลาด และการบริหารจัดการเป็นสำคัญ การได้รับสัญญาสัมปทานอนุญาตให้ดำเนินกิจการที่ก่อให้เกิด รายได้ในช่วงระยะเวลาตามที่กำหนด ย่อมเป็นที่คาดหมายได้ว่าต้นทุนของการดำเนินการจะ ลดลงเป็นลำดับตามระยะเวลาของอายุของสัญญาสัมปทานที่ได้รับ และในขณะเดียวกันย่อมเป็น ผลให้ได้มาซึ่งกำไรเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับเช่นกัน โดยเฉพาะในกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างเช่น ที่บริษัทเอไอเอสดำเนินกิจการอยู่ ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าบริษัทเอไอเอสมีการเจริญเติบโตของ ตลาดเพิ่มขึ้นเป็นระยะและเป็นผู้ให้บริการที่ครองตลาดที่มีผู้ใช้บริการซึ่งเป็นลูกค้าชั้นดีเป็น จำนวนมากที่สุด การที่กำหนดอัตราส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องจ่ายให้แก่คู่สัญญาภาครัฐในแบบอัตรา ก้าวหน้าหรือแบบขั้นบันไดจึงเป็นการกำหนดอัตราที่มีความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาภาครัฐผู้ให้ สัญญา โดยจะต้องกำหนดค่าผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่คู่สัญญาภาครัฐผู้ให้สัญญาตามสัดส่วน ของรายได้ที่คู่สัญญาภาคเอกชนผู้รับสัญญาจะได้รับจากกิจการ และเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตาม ระยะเวลาของอายุสัญญาสัมปทาน ซึ่งสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่าง ทศท. กับบริษัทเอไอเอสก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ค่าผลประโยชน์ตอบแทนในหลักการนี้ แต่ หลังจากได้รับหนังสือชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากบริษัทเอไอเอสดังกล่าวแล้ว ได้ความว่า นายวิเชียร นาคสินवल ได้ทำบันทึกเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารงานพิจารณา คณะกรรมการบริหารงานจึงมีคำสั่งให้ฝ่ายการเงินและงบประมาณพิจารณาความเหมาะสมของ ข้อมูลต้นทุนที่บริษัทเอไอเอสเสนอมา ทั้งให้ประสานงานกับฝ่ายบริหารผลประโยชน์เพื่อเชิญ บริษัทเอไอเอสมาร่วมหารือ เมื่อได้ข้อมูลสมบูรณ์แล้วก็ให้นำเสนอคณะกรรมการบริหารงานอีก

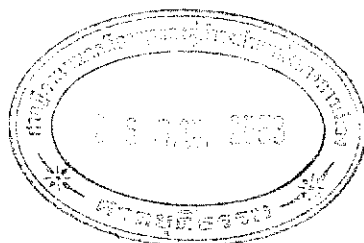

ครั้งหนึ่ง ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๒๘๙ ถึง ๑๑๒๙๑, ๑๑๒๙๓ และ ๑๑๒๙๔ ฝ่ายการเงินและงบประมาณได้ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารงานโดยประชุมร่วมกับฝ่ายบริหารผลประโยชน์และบริษัทเอไอเอส ได้มีการชี้แจงรายละเอียดและวิธีการคำนวณต้นทุนโครงข่ายและค่าใช้จ่าย แล้วใช้ข้อมูลที่ได้มาประกอบการศึกษาวิเคราะห์การกำหนดส่วนแบ่งรายได้ และได้จัดทำเป็นกรณีศึกษากับเสนอเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองวาระการประชุมของคณะกรรมการ ทศท. ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๓๑ หน้า ๙๕๐๘ ถึง ๙๕๓๓ โดยกรณีศึกษาที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองวาระได้รับความจากนายสายัณห์ ถิ่นสำราญ ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินและงบประมาณ และนางปรีญา ด้านชัยวิจิตร ผู้อำนวยการส่วนวางแผนการเงิน กับนางสาวประภาศรี กาญจนากร หัวหน้าหน่วยวิเคราะห์เศรษฐกิจ และนางสุรัสวดี เมฆาพงศ์พันธ์ ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์เศรษฐกิจในขณะนั้นซึ่งเป็นผู้จัดทำรายงานการศึกษาวิเคราะห์ว่า ได้อาศัยข้อมูลที่ได้จากบริษัทเอไอเอส ข้อมูลที่เกี่ยวกับประมาณการเลขหมายและประมาณการรายได้ต่อเลขหมายตามรายงานวิจัยของบริษัท CS First Boston ตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๓๑ หน้า ๙๔๘๘ ถึง ๙๕๐๗ และข้อมูลจากบริษัท Arthur Andersons ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาของ ทศท. ในการแปรสัญญาสัมปทานมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ แม้จะมีลักษณะเป็นวิชาการโดยมีข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการศึกษาวิเคราะห์ ก็เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในการกำหนดอัตราส่วนแบ่งรายได้แบบคงที่ ซึ่งไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นลำดับตามระยะเวลาของสัญญาแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการ ทศท. พิจารณาแล้วมีมติให้ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้เป็นแบบคงที่ในอัตราร้อยละ ๒๐ แล้วแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาโดยไม่กำหนดให้

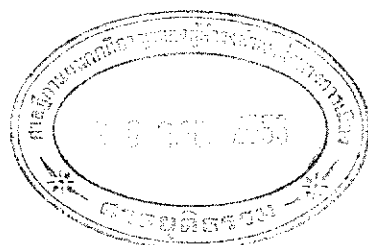

เพิ่มอัตราส่วนแบ่งรายได้ตามระยะเวลาของสัญญาจึงไม่เป็นไปตามหลักการที่กล่าวมา ทั้งยังเป็น การเปลี่ยนแปลงข้อสัญญาในสาระสำคัญ ทำให้ ทศท. จะต้องขาดผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับตาม สัญญาหลักอยู่แล้ว แต่กลับเป็นผลให้บริษัทเอไอเอสได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้นนับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาหลักในครั้งที่ ๖ นี้มีผลบังคับเป็นต้นไป ซึ่งหากนับถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ อันเป็นวันสิ้นสุดของสัญญาหลักเป็นเวลาเกินกว่า ๑๔ ปี ส่วนที่ปรากฏจากเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๓๓๙ ถึง ๑๑๓๕๐ ว่า ในการมีมติในเรื่องการ ลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ คณะกรรมการ ทศท. กำหนดเงื่อนไขให้ ทศท. เจรจากับบริษัทเอไอเอส ให้ได้ข้อยุติในเรื่องการนำส่งส่วนแบ่งรายได้ให้ ทศท. เป็นรายเดือน และการนำผลประโยชน์ที่ บริษัทเอไอเอสได้รับในครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้บริการ ทั้งให้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าว ไว้ในข้อตกลงต่อท้ายสัญญาที่จะจัดทำขึ้น กับให้ ทศท. ติดตามผลการให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้า ทั้งของวันทูคอล และ พร้อมท์ เพื่อนำมาใช้เป็น ข้อมูลในการศึกษาความเหมาะสมของการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์เรียกเก็บส่วนแบ่งรายได้ ในโอกาสต่อไป ซึ่งเป็นไปในทำนองว่า ทศท. มุ่งถึงผลประโยชน์ของ ทศท. ที่จะได้รับค่า ผลประโยชน์ตอบแทนเร็วขึ้นจากเดิมที่กำหนดตามสัญญาหลัก ข้อ ๓๑.๒ ไว้ว่าให้ชำระ ผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำทุก ๓ เดือน และเมื่อครบรอบปีแล้วหากปรากฏว่าผลประโยชน์ตอบ แทนที่คำนวณจากอัตราร้อยละของรายได้มากกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในสัญญา ก็ให้ ชำระเพิ่มให้ครบภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันครบกำหนดในรอบปีนั้น ๆ และมุ่งถึงประโยชน์ของ ผู้ใช้บริการที่จะจ่ายค่าบริการถูกลง โดยมีพยานไม่ว่าจะเป็นนายอนันต์ วรจิตพิพงศ์ ผู้ช่วย

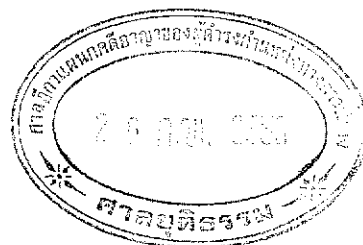

กรรมการผู้อำนวยการบริษัทเอไอเอส หรือพยานที่เป็นกรรมการ ทศท. และพนักงาน ทศท. เช่น พลตำรวจเอกบุญฤทธิ์ รัตนพร นายโอฬาร เพียรธรรม นายศุภชัย พิเศษฐวานิช นายสุธรรม มลิลลา ให้การและเบิกความในทำนองเดียวกันว่า หลังจากได้รับการปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้แล้ว บริษัทเอไอเอสได้ปรับลดค่าใช้จ่ายบริการให้แก่ผู้ใช้บริการมากกว่าอัตราที่กำหนดในสัญญาที่แก้ไข เพิ่มเติม และมีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ ทศท. มีรายได้เพิ่มมากขึ้นด้วย เป็นข้อสนับสนุนให้ เห็นว่าการดำเนินการในกรณีนี้เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายแล้วนั้น เห็นว่า แม้จะได้รับความตามนั้น ก็ตาม แต่ผลของการดำเนินการก็ทำให้ภาระต้นทุนของบริษัทเอไอเอสลดน้อยลงและที่สำคัญได้ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่บริษัทเอไอเอสในด้านจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพด ทำให้รายได้จากค่าใช้จ่ายบริการที่ได้รับเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากเอกสารหมาย ร. ๒๔๘ หน้า ๑๑๐๒๕ และ ๑๑๐๒๖ และ ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๑๕๙ ถึง ๑๑๑๖๒ ว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ถึงปี ๒๕๔๙ บริษัทเอไอเอสมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จากที่มีจำนวน ๒๙๗,๐๐๐ รายในปี ๒๕๔๓ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๒,๒๘๘,๕๐๐ รายในปีถัดมา แล้วทวีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จนถึงปี ๒๕๔๙ มีผู้ใช้บริการถึง ๑๗,๒๗๙,๑๐๐ ราย กับมี รายได้จริงสำหรับค่าใช้จ่ายบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับจำนวนมากเช่นกัน โดยจากที่มี รายได้ในปีสัมปทานที่ ๑๑ ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๔๓ ถึงกันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๒,๒๒๕,๕๖๐,๐๐๐ บาท เพิ่มขึ้นเป็น ๑๗,๐๘๘,๘๙๐,๐๐๐ บาท ในปีสัมปทานที่ ๑๒ ในช่วงเดือน ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงกันยายน ๒๕๔๕ และทวีจำนวนขึ้นในแต่ละปีสัมปทาน จนกระทั่งในปี สัมปทานที่ ๑๖ ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงกันยายน ๒๕๔๙ มีรายได้เพิ่มขึ้นถึงจำนวน

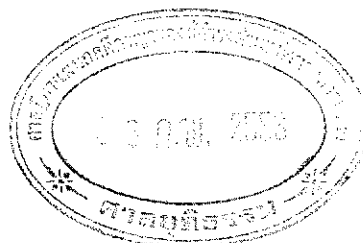
๕๗,๓๗๕,๘๘๐,๐๐๐ บาท แต่รายได้ในส่วนที่ให้บริการแบบโพสเพดนั้นกลับลดลงจากที่เคยได้รับในปีสัมปทานที่ ๑๑ จำนวน ๓๔,๗๕๒,๐๘๐,๐๐๐ บาท เพิ่มเป็น ๓๗,๗๖๗,๗๑๐,๐๐๐ บาท ในปีสัมปทานที่ ๑๒ แล้วลดลงเป็นลำดับในแต่ละปีสัมปทานจนกระทั่งลดลงเหลือ ๒๑,๑๗๑,๓๘๐,๐๐๐ บาท ในปีสัมปทานที่ ๑๖ แม้รายได้ในภาพรวมที่เพิ่มขึ้นจะเป็นผลให้ ทศท. ได้รับค่าผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่หากปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดให้เป็นจำนวนที่เหมาะสมและเป็นแบบอัตราก้าวหน้าแล้ว ผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทเอไอเอสต้องจ่ายให้แก่ ทศท. ย่อมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากที่เป็นอยู่ไปด้วย ส่วนการปรับลดค่าใช้จ่ายบริการให้แก่ลูกค้า นั้น ก็ปรากฏจากเอกสารหมาย ร.๒๓๒ ร.๒๓๓ และ ร.๒๖๑ ว่า บริษัทเอไอเอสและบริษัทแทคได้จัดรายการส่งเสริมการขายสำหรับบริการโทรศัพท์แบบพรีเพดในหลายรูปแบบต่อเนื่องกันมา ในบางรูปแบบมีการปรับลดค่าใช้จ่ายบริการลงเป็นจำนวนมากเพื่อจูงใจให้มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องของการตลาดในการแข่งขันกันทางการค้า ดังนั้น การที่บริษัทเอไอเอสปรับลดค่าใช้จ่ายบริการให้แก่ลูกค้าจึงเป็นไปตามกลไกตลาด หาใช่เป็นผลจากการที่บริษัทเอไอเอสได้รับการปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จาก ทศท. และที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพรีเพดเป็นบริการรูปแบบใหม่ ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าผลประโยชน์ตอบแทนกันไว้ การที่กำหนดอัตราส่วนแบ่งรายได้ในกรณีนี้จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าผลประโยชน์ตอบแทน ไม่ใช่การปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามที่กำหนดในสัญญาหลักนั้น เห็นว่าการที่บริษัทเอไอเอสดำเนินกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาหลักที่ทำกับ ทศท.

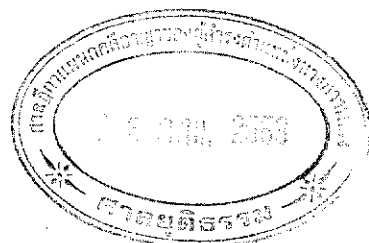
สิทธิและหน้าที่จะมีอย่างไรย่อมเป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญา แม้การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบฟรีเพดจะไม่มีรายได้จากค่าเลขหมายรายเดือนก็ตาม แต่การกำหนดค่าใช้จ่ายบริการก็ได้อรวมเอาค่าโทรศัพท์และค่าเลขหมายรายเดือนเข้าด้วยกันแล้ว โทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งสองแบบคงแตกต่างกันเฉพาะวิธีการและเงื่อนไขในการจ่ายค่าบริการเท่านั้น ทั้งปรากฏจากเอกสารหมาย ร. ๒๖๐ หน้า ๑๑๑๙๖ ด้วยว่า ก่อนที่จะเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบฟรีเพดในครั้งแรกนั้นบริษัทเอไอเอสได้มีหนังสือชี้แจงไปยัง ทศท. ว่ามีลักษณะเป็นการส่งเสริมการขายแก่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามปกติ โดยอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมแก่ผู้ใช้บริการซึ่งเท่ากับเป็นการยอมรับแล้วว่าโทรศัพท์ทั้งสองแบบเป็นการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาหลักที่ทำไว้นั้นเอง แม้การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบฟรีเพดจะทำให้บริษัทเอไอเอสมีรายจ่ายเป็นต้นทุนเพิ่มขึ้นก็หาเป็นเหตุให้ต้องกำหนดค่าผลประโยชน์ตอบแทนกันใหม่ โดยอ้างว่าเป็นการให้บริการรูปแบบใหม่ที่ไม่มีกำหนดไว้ในสัญญาหลักดังที่กล่าวอ้าง องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า เป็นการดำเนินการที่เอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทเอไอเอส ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้เสนอให้คณะกรรมการประสานงานพิจารณาอนุมัติเสียก่อนเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติพระราชบัญญัติตามว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลของคำวินิจฉัยในเรื่องนี้เปลี่ยนแปลงไป

กรณีการแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Telephone) ฉบับลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๓ (ครั้งที่ ๗) ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕

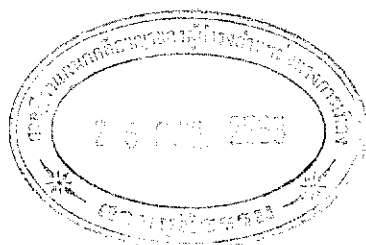

เพื่ออนุญาตให้ใช้เครือข่ายร่วม หรือโรมมิ่ง (Roaming) และให้หักค่าใช้จ่ายจากรายรับ และการปรับลดอัตราค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วม เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทเอไอเอสหรือไม่ ในข้อนี้ปรากฏว่า บริษัทชินคอร์ปเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเอไอเอสคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๙๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เมื่อปี ๒๕๓๓ บริษัทเอไอเอสได้เข้ารับสัญญาสัมปทานอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ทศท. มีกำหนดอายุสัญญา ๒๐ ปี และในปี ๒๕๓๙ ทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญา (ครั้งที่ ๔) ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๓๙ ขยายกำหนดอายุสัญญาเป็น ๒๕ ปี ต่อมาบริษัทเอไอเอสต้องการขยายการให้บริการลูกค้า ได้ทดลองเข้าไปร่วมใช้เครือข่ายของบริษัทดีพีซีที่บริษัทเอไอเอสเป็นผู้มีส่วนถือหุ้นอยู่ร้อยละ ๙๘.๕๕ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยบริษัทดีพีซีได้รับสัมปทานการจัดสรรคลื่นความถี่และเป็นคู่สัญญากับ กสท. ครั้นวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕ ทศท. และบริษัทเอไอเอสตกลงแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ครั้งที่ ๗) เกี่ยวกับการใช้เครือข่ายร่วม มีสาระสำคัญ คือ ทศท. อนุมัติให้บริษัทเอไอเอสสามารถนำค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วมที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้บริการรายอื่นมาหักออกจากรายได้ค่าบริการและเงินอื่นใดที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการก่อนนำส่งส่วนแบ่งรายได้แบบอัตราก้าวหน้าตามสัญญาหลัก ข้อ ๓๐ และข้อตกลงต่อท้ายสัญญา (ครั้งที่ ๔) ข้อ ๗ โดยบริษัทเอไอเอสอ้างว่าเหตุที่ต้องใช้เครือข่ายร่วมกับบริษัทดีพีซีเป็นเพราะบริษัทเอไอเอสมีปริมาณเลขหมายที่เปิดให้บริการจำนวนมากไม่เพียงพอกับความถี่ที่ได้รับจัดสรรจาก ทศท. ๗.๕ เมกะเฮิรตซ์ ทำให้มีขีดความสามารถของโครงข่ายจำกัดกว่าโครงข่ายอื่น และมีข้อจำกัดทางเทคนิคทำให้ไม่สามารถวางโครงข่ายเพิ่มเติมได้อีก และเพื่อเป็นการลดข้อจำกัดทางเทคนิค

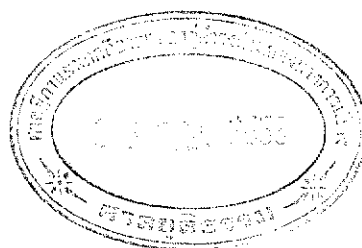

ของบริษัทเอไอเอส จึงต้องไปใช้เครือข่ายร่วมกับผู้ให้บริการรายอื่น ซึ่ง ทศท. ควรรับผิดชอบใน
ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบจัดหาคลื่นความถี่ ข้ออ้างของบริษัทเอไอเอส
ดังกล่าวนี้เป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทเอไอเอสเอง ซึ่งเป็นเรื่องของการแข่งขัน
ในทางการค้าในการประกอบธุรกิจโทรคมนาคม ส่วนการกล่าวอ้างที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของ
ผู้ให้บริการหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับความถี่ที่ได้รับจาก ทศท. นั้น เป็นเรื่องที่บริษัทเอไอเอสสามารถ
คาดหมายได้อยู่แล้วในขณะที่เข้าทำสัญญาสัมปทานกับ ทศท. เพราะสัญญาสัมปทาน ข้อ ๒๙.๙
ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า ทศท. จะต้องจัดหาคลื่นความถี่ย่าน ๙๐๕ ถึง ๙๑๕ เมกะเฮิรตซ์
และ ๙๕๐ ถึง ๙๖๐ เมกะเฮิรตซ์ สำหรับระบบ NMT ๙๐๐ ให้แก่บริษัทเอไอเอส ๔๐๐ ช่วงสัญญา
ส่วนความถี่ที่จะใช้กับระบบ GSM ทศท. จะดำเนินการขอและจัดสรรให้ต่อไปเมื่อได้รับแจ้งจาก
บริษัทเอไอเอส ทั้งปรากฏจากรายงานการประชุมคณะกรรมการคลื่นกรองวาระการประชุมของ
คณะกรรมการบริหาร ทศท. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ วาระที่ ๔.๑๒ เรื่อง ขอ
อนุมัติหลักการใช้เครือข่ายร่วมกันในส่วนข้อพิจารณาของที่ประชุม ข้อ ๒ ว่า สำหรับรายจ่าย
ของบริษัทเอไอเอสจากการใช้เครือข่ายของผู้ให้บริการรายอื่น ถือเป็นภาระหน้าที่ของบริษัท
เอไอเอสที่จะต้องขยายโครงข่ายให้สามารถรองรับการให้บริการ โดยบริษัทเอไอเอสจะเลือก
วิธีการลงทุนสร้างโครงข่ายเพิ่มเติม หรือการใช้เครือข่ายของผู้ให้บริการรายอื่น เมื่อข้อเท็จจริง
รับฟังเป็นยุติว่า ทศท. ได้จัดสรรคลื่นความถี่ให้กับบริษัทเอไอเอสจนเต็มความสามารถของ ทศท.
เท่าที่ ทศท. ได้รับมาจากกรมไปรษณีย์โทรเลขแล้ว ย่อมเป็นการปฏิบัติไปโดยถูกต้องสมบูรณ์ตาม
สัญญาสัมปทานแล้ว เนื่องจากคลื่นความถี่ดังกล่าวมิได้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารจัดการของ ทศท.

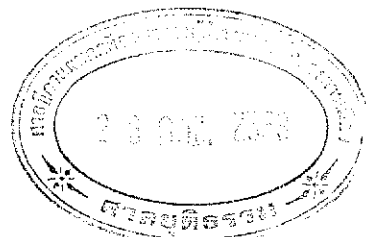

โดยตรง แต่ได้รับมาจากกรมไปรษณีย์โทรเลขอีกทอดหนึ่ง และข้อสัญญาสัมปทานก็ไม่มีสภาพ
บังคับไว้แต่อย่างใดว่า ทศท. จะต้องรับผิดชอบจ่ายค่าใช้จ่ายในเรื่องใด ๆ หากไม่สามารถจัดสรร
คลื่นความถี่ให้เป็นที่เพียงพอกับการให้บริการแก่ลูกค้าของบริษัทเอไอเอส เพราะการให้บริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการแข่งขันสูงและต่อเนื่อง ย่อมมีความไม่แน่นอนจากสภาพการแข่งขันทาง
การตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา และบริษัทผู้ให้บริการมักจะมีรายการส่งเสริม
การขายในรูปแบบที่ต่างกันไป โดยมักจะใช้วิธีการขอให้ผู้ให้สัมปทานอนุมัติให้ทดลองให้บริการ
ไปก่อน แล้วจึงเจรจากับผู้ให้สัมปทานต่อเนื่องกันไป ซึ่งส่วนใหญ่การเจรจามักประสบผลสำเร็จ
ตามที่ผู้รับสัมปทานร้องขอ อันเป็นการปฏิบัติไปตามเจตนารมณ์ของคู่สัญญาฝ่ายที่รับสัมปทาน
ไปแล้ว แต่ก็มักไม่ตรงตามข้อสัญญา ดังที่สำนักงานอัยการสูงสุดเคยพิจารณาแจ้งไว้ซึ่งปรากฏอยู่
ในรายงานการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองวาระการประชุมของคณะกรรมการ ทศท. ครั้งที่
๓/๒๕๔๕ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๕ ดังนั้น การที่บริษัทเอไอเอสเลือกการขยายเครือข่ายการ
ให้บริการเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการด้วยวิธีการใช้เครือข่ายร่วมกับบริษัทดีพีซี
ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริษัทเดียวกันกับบริษัทเอไอเอส แทนที่จะลงทุนสร้างโครงข่ายเพิ่มเติมซึ่งเป็นการ
ประหยัดเงินลงทุนการสร้างโครงข่ายและเป็นค่าใช้จ่ายจากการใช้เครือข่ายร่วมของบริษัทตนเอง
บริษัทเอไอเอสไม่อาจที่จะกล่าวอ้างในเรื่องจำนวนคลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรรจาก ทศท. ได้ ทั้งไม่
อาจปิดให้เป็นความรับผิดชอบของ ทศท. ที่จะต้องจัดหาคลื่นความถี่มาให้เพียงพอแก่การให้บริการ
ของบริษัทเอไอเอส ประกอบกับบริษัทเอไอเอสมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานเอกสารหมาย
ร. ๒๖๔ ข้อ ๙ ข้อ ๑๖ และข้อ ๓๐ เมื่อสัญญาสัมปทาน ข้อ ๙ กำหนดว่า บริษัทเอไอเอสต้องเป็น

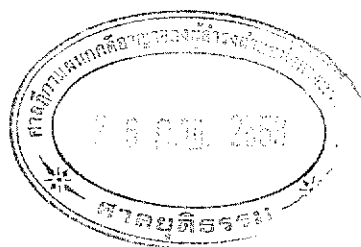
ผู้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญาและรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ให้บริการและค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ทั้งหมด ข้อ ๑๖ กำหนดว่า ต้องจัดหาอุปกรณ์เซลล์ลูล่า Cellular ๙๐๐ เพื่อให้เปิดบริการได้ตามประมาณการลงทุนแผนการติดตั้ง และสามารถบริการได้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และต้องให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อ ๓๐ กำหนดว่า ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้ ทศท. เป็นรายปีตามหลักประกันขั้นต่ำ หรืออัตราร้อยละของรายได้ และผลประโยชน์อื่นใดที่บริษัทเอไอเอสพึงได้รับในรอบปีก่อนหักค่าใช้จ่ายและค่าภาษีใด ๆ ทั้งสิ้น จำนวนไหนมากกว่าให้ถือเอาจำนวนนั้น บริษัทเอไอเอสจึงต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเอง การแก้ไขสัญญาเพื่อปิดความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่ตนเองต้องรับผิดชอบจึงขัดต่อสัญญาหลัก และถือว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจากการให้บริการแก่ผู้บริการโดยผ่านการใช้เครือข่ายร่วม เป็นรายได้และผลประโยชน์ที่บริษัทเอไอเอสพึงได้รับในรอบปีที่จะต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้ ทศท. ตามสัญญาหลัก ข้อ ๓๐ มิใช่เป็นรายได้พิเศษนอกสัญญาดังที่บริษัทเอไอเอสกล่าวอ้าง อย่างไรก็ตามการไม่ปฏิบัติตามสัญญาหลักด้วยการนำค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วมซึ่งบริษัทเอไอเอสจะต้องรับผิดชอบตามสัญญามาหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ ย่อมเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทศท. ที่ไม่ได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการใช้บริการของลูกค้าเท่าจำนวนครั้งต่อหน้าที่ที่มีการใช้บริการเครือข่ายร่วมกับเครือข่ายอื่น นับจากวันที่สัญญาแก้ไขมีผลบังคับเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๑ ปรากฏจากรายงานการตรวจสอบว่า บริษัทเอไอเอสใช้เครือข่ายร่วมรวม ๑๓,๒๘๓,๔๒๐,๔๘๓ นาที คิดเป็นเงิน ๖,๙๖๐,๓๕๙,๔๐๑ บาท เงินจำนวนดังกล่าวเป็นประโยชน์ที่บริษัทเอไอเอสได้รับจากการแก้ไข

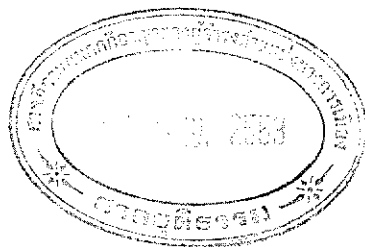
สัญญาที่ไม่ชอบด้วยสัญญาหลัก ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังคงเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่
ที่แท้จริงอยู่ในบริษัทชินคอร์ป และในระหว่างดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่บังคับ
บัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า ผู้ถูกกล่าวหามีส่วนเกี่ยวข้องและ
ได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าว ส่วนข้อที่ว่า การแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการบริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (ครั้งที่ ๗) จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานงานตาม
มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ ไม่จำต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป

ส่วนการปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมระหว่าง กสท. กับบริษัทดีพีซี ปัญหาที่
ควรวินิจฉัยเป็นประการแรกมีว่า ขณะเกิดเหตุ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ปหรือไม่ ผู้ร้อง
กล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐภายใต้อำนาจหน้าที่บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของผู้ถูกกล่าวหา
ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่สมเหตุผล
เพราะการที่ กสท. ปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมกับบริษัทดีพีซี เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ
บริษัทเอไอเอสที่มีบริษัทชินคอร์ปเป็นผู้ถือหุ้นอยู่จำนวน ๑,๒๖๓,๗๑๒,๐๐๐ หุ้น คิดเป็นร้อยละ
๔๓.๐๖ ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ปอยู่ในระหว่างดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
ผลประโยชน์ดังกล่าวจึงตกแก่ผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนี้ผลประโยชน์ที่บริษัทเอไอเอสได้รับจาก
การปรับลดยังคงตกแก่หุ้นบริษัทชินคอร์ป เป็นเหตุให้หุ้นมีมูลค่าสูงขึ้นจนกระทั่งมีการขายหุ้นบริษัท
ชินคอร์ป เงินที่ได้จากการขายหุ้นจึงเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติ

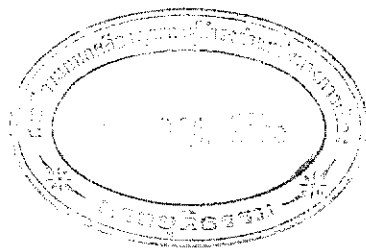
หน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา เห็นว่า ตามคำร้องของผู้ร้องได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหารวบรวมหุ้นบริษัทชินคอร์ปทั้งหมดขายให้แก่กลุ่ม 테마เส็กของประเทศสิงคโปร์ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๙ แม้กรณีปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๘ ด้วยการที่บริษัทเอไอเอสมีหนังสือตามเอกสารหมายเลข ร.๓๕๓ หน้า ๑๓๗๗๓ ถึงบริษัทดีพีซีขอปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วม จากเดิม ๒.๑๐ บาท เป็น ๑.๑๐ บาท อันเป็นเวลาก่อนผู้ถูกกล่าวหารวบรวมหุ้นบริษัทชินคอร์ปขายให้กับกลุ่ม 테마เส็กก็ตาม แต่ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าบริษัทเอไอเอสได้รับประโยชน์จาก กสท. ดำเนินการปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมให้กับบริษัทดีพีซีตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นเงินรวม ๗๙๖,๒๒๐,๓๑๐ บาท รวมทั้งที่ได้ความจากทางไต่สวนว่า ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๙ ซึ่งนายพิศาล จอโภชาอุดม กรรมการผู้จัดการใหญ่ กสท. ได้อนุมัติให้ปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมตามที่ฝ่ายพันธมิตรธุรกิจ กสท. โดยนายกิตติศักดิ์ ศรีประเสริฐ มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๙ เสนอ และให้มีผลตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ เป็นระยะเวลา ๓ เดือน นั้น เป็นเวลาหลังจากวันที่มีขายการหุ้นบริษัทชินคอร์ปให้แก่กลุ่ม 테마เส็กแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่ได้ถือหุ้นบริษัทชินคอร์ปในขณะที่มีการปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วม ดังนั้น หากผลประโยชน์ที่บริษัทเอไอเอสได้รับจากการปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมตกแก่หุ้นบริษัทชินคอร์ปเป็นเหตุให้หุ้นมีมูลค่าสูงขึ้น ผู้ที่ได้ประโยชน์ย่อมมิใช่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง แต่เป็นกลุ่ม 테마เส็กของประเทศสิงคโปร์ที่ซื้อหุ้นบริษัทชินคอร์ปไปแล้วและเป็นผู้ถือหุ้นดังกล่าวอยู่ในขณะนั้น องค์กรคณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า ผลประโยชน์อันเกิดจาก

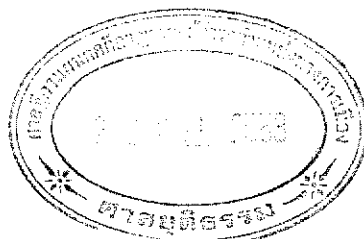
การปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมไม่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นในเรื่องปรับลดอัตราการใช้เครือข่ายร่วมอีกต่อไป

กรณีการละเว้น อนุมัติ ส่งเสริม สนับสนุน กิจการดาวเทียมตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศโดยมีขอบหลายกรณี เพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ป และกิจการของครอบครัวของผู้ถูกกล่าวหา สำหรับในปัญหานี้มีข้อที่จะต้องพิจารณาตามข้อกล่าวหาของคณะกรรมการตรวจสอบและตามคำร้องของผู้ร้องอยู่ ๓ กรณีด้วยกัน กล่าวคือ กรณีอนุมัติดาวเทียมไอพีสตาร์ (IPSTAR) กรณีอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทาน (ครั้งที่ ๕) เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่องการลดสัดส่วนการถือครองหุ้นของบริษัทชินคอร์ปในบริษัทไทยคม จากที่จะต้องถือครองหุ้นไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๔๐ และกรณีอนุมัติให้ใช้เงินค่าสินไหมทดแทนจากการที่ดาวเทียมไทยคม ๓ เกิดความเสียหาย จำนวน ๖,๗๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ไปเข้าช่องสัญญาณต่างประเทศ ซึ่งในเรื่องโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศนี้เป็นโครงการของประเทศไทยที่มีวัตถุประสงค์หลักจะให้มีความถี่ดาวเทียมสื่อสารเพื่อใช้สำหรับการสื่อสารภายในประเทศเท่านั้น โดยกระทรวงคมนาคมเป็นผู้ดำเนินการในระยะเริ่มแรกก่อนที่จะมีการปรับปรุงระบบราชการแล้วมีการตั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขึ้นมารับงานส่วนนี้จากกระทรวงคมนาคมในเวลาต่อมา โดยมีบริษัทชินคอร์ปเป็นผู้ได้รับสัมปทานตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ ระหว่างกระทรวงคมนาคม กับบริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ ซึ่งเป็นชื่อของบริษัทชินคอร์ปที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๔๔๙ ตามสัญญาดังกล่าวได้ระบุ

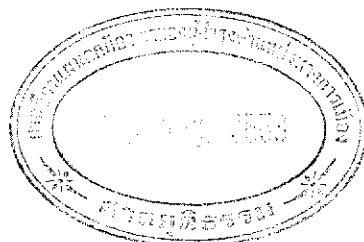

รายละเอียดไว้ในบทนำว่า สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ ณ กระทรวง
คมนาคม โดยนายอนุกุล ประจวบเหมาะ ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งต่อไปนี้จะ
เรียกว่า “กระทรวง” ฝ่ายหนึ่ง กับ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชันส์ จำกัด โดย
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
เรียกว่า “บริษัท” อีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่กระทรวงคมนาคมได้ออกประกาศเรื่อง ข้อกำหนดในการทำ
ข้อเสนอขอรับสัมปทานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๓๑
ให้ภาคเอกชนที่สนใจยื่นเสนอแสดงความจำนงที่จะขอรับสัมปทานเพื่อดำเนินกิจการดาวเทียม
สื่อสารภายในประเทศ และบริษัทเป็นผู้หนึ่งที่ได้ยื่นข้อเสนอต่อกระทรวง และโดยที่คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติอนุมัติให้โครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศดังกล่าวข้างต้นเป็นโครงการของ
ประเทศ ซึ่งเมื่อรัฐให้สัมปทานแก่บริษัทแล้ว และดาวเทียมที่บริษัทจัดส่งขึ้นไปตลอดจนสถานี
ภาคพื้นดินที่บริษัทสร้างขึ้นจะต้องตกเป็นของรัฐทันที และโดยที่กระทรวงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
ข้อเสนอของบริษัทเป็นข้อเสนอซึ่งเป็นที่พอใจของกระทรวง ดังนั้น กระทรวงโดยอนุมัติของ
คณะรัฐมนตรีจึงได้คัดเลือกและตกลงให้บริษัทเป็นผู้ได้รับสัมปทานโครงการนี้ และตามข้อสัญญา
ข้อ ๑ สิทธิให้บริการวงจรรดาวเทียม กระทรวงตกลงให้บริษัทเป็นผู้ดำเนินการดาวเทียมสื่อสาร
ภายในประเทศ โดยกระทรวงตกลงให้บริษัทมีสิทธิในการบริหารกิจการและการให้บริการวงจรร
ดาวเทียม (Transponder) เพื่อการสื่อสารภายในประเทศ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “วงจรรดาวเทียม”
และมีสิทธิเก็บค่าใช้วงจรรดาวเทียมจากผู้ใช้งานวงจรรดาวเทียม ทั้งนี้ ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่ง
สัญญานี้ ข้อ ๒ ระยะเวลาดำเนินการและการคุ้มครองสิทธิ กระทรวงตกลงให้บริษัทมีสิทธิใน

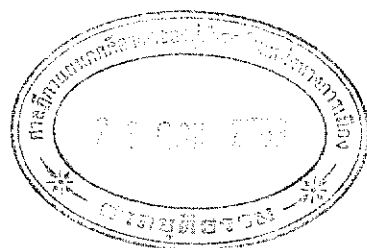

การดำเนินกิจการในข้อ ๑ มีกำหนดสามสิบ (๓๐) ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “อายุสัญญา” และกระทรวงตกลงจะคุ้มครองสิทธิในการดำเนินกิจการและให้บริการวงจรรดาวเทียมของบริษัทไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาดำเนินการกิจการแข่งขัน และจัดให้ผู้ให้บริการวงจรรดาวเทียมและสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในช่วงจรรดาวเทียมมีกำหนดระยะเวลาแปด (๘) ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา หากพ้นกำหนดระยะเวลาแปด (๘) ปี ดังกล่าวแล้ว การคุ้มครองสิทธิของบริษัทเป็นอันหมดไป ข้อ ๕ การดำเนินงานและแผนการดำเนินงาน ๕.๑ บริษัทตกลง ๕.๑.๑ จัดสร้างและจัดส่งดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศดวงที่หนึ่งขึ้นสู่วงโคจร (Orbital Position) ของกระทรวงตามที่กำหนดในข้อ ๑๒ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “ตำแหน่งวงโคจร” พร้อมทั้งจัดให้มีระบบดาวเทียมสำรอง (Back up) ในลักษณะดาวเทียมภาคพื้นดิน (Ground Back up) รวมทั้งจัดให้มีดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองดวงที่สองและดวงต่อไปขึ้นใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องกับการสิ้นอายุของดาวเทียมดวงก่อน ๕.๑.๔ จัดส่งดาวเทียมสำรองตามข้อ ๕.๑.๑ ขึ้นอยู่ในตำแหน่งวงโคจร (In-Orbit Back up) หลังจากดาวเทียมดวงแรกเริ่มให้บริการแล้วไม่เกิน สิบสอง (๑๒) เดือน ข้อ ๖ คุณสมบัติของดาวเทียม รายละเอียดคุณสมบัติเฉพาะของดาวเทียม (Satellite Technical Specification) ทุกดวงที่บริษัทสร้างและจัดส่งตามสัญญานี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงก่อน และอุปกรณ์ทั้งหมดของดาวเทียมจะต้องเป็นอุปกรณ์ที่ยอมรับแล้วว่าสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี ทั้งนี้ คุณสมบัติการใช้งานของดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองตั้งแต่ดวงที่สองเป็นต้นไปจะต้องมีคุณสมบัติการใช้งานไม่ด้อยกว่าคุณสมบัติการใช้งานของดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองดวงที่หนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ๗ แต่จำนวนวงจรร

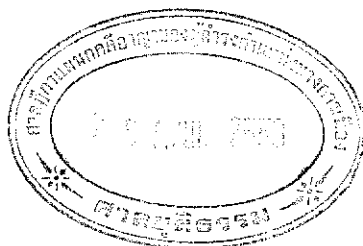

ดาวเทียมและชนิดย่านความถี่ (C-Band หรือ Ku-Band) ตามข้อ ๗.๑.๑ ให้เป็นไปตามที่
กระทรวงและบริษัทจะตกลงกัน และบริษัทรับรองว่าดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองของ
บริษัททุกดวงจะไม่ทำ Inclined Orbit เว้นแต่ดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองซึ่งมิได้ใช้เป็น
ดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองแล้ว แต่ยังสามารถให้บริการวงจรรดาวเทียมได้ ข้อ ๗.๒
ดาวเทียมสำรองดวงที่หนึ่ง คุณสมบัติการใช้งานของดาวเทียมสำรองดวงที่หนึ่งอย่างน้อยจะต้อง
ไม่ด้อยกว่าคุณสมบัติการใช้งานของดาวเทียมหลักดวงที่หนึ่งและทดแทนดาวเทียมหลักดวงที่
หนึ่งเพื่อให้ใช้งานต่อเนื่อง ข้อ ๑๓ การนำวงจรรดาวเทียมไปให้ประเทศอื่นใช้ บริษัทรับที่จะให้
โอกาสเท่าเทียมกันในการขอใช้วงจรรดาวเทียมของผู้ใช้วงจรรดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ
ทุกราย และในกรณีที่มีวงจรเหลือจากปริมาณการใช้ในประเทศ บริษัทด้วยความเห็นชอบของ
กระทรวงสามารถนำวงจรรดาวเทียมที่เหลือไปให้ประเทศอื่นใช้ได้ ข้อ ๑๕ การโอนกรรมสิทธิ์ การ
ส่งมอบและรับมอบทรัพย์สิน บริษัทยอมให้ดาวเทียมทุกดวงที่บริษัทจัดตั้งตามสัญญานี้ ตกเป็น
กรรมสิทธิ์ของกระทรวงในวันที่ผ่านการทดสอบใช้งานจากทั้งสองฝ่ายหลังจากดาวเทียมเข้าสู่วง
โคจรแล้ว ส่วนสถานีควบคุมดาวเทียมรวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ตามข้อ ๕ หลังจากบริษัทจัดตั้งและ
ได้ทดสอบประสิทธิภาพการใช้งานเรียบร้อยแล้ว บริษัทยอมให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวง
ทันที และกระทรวงจะมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้บริษัทครอบครองเพื่อใช้ในการดำเนินการตาม
ข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาฉบับนี้ อุปกรณ์ที่บริษัทจัดหาภายหลังจากการส่งมอบทรัพย์สิน
ตามวรรคแรกเพื่อใช้เกี่ยวกับการให้บริการวงจรรดาวเทียมตามสัญญานี้จะต้องเป็นอุปกรณ์ที่เป็น
ที่ยอมรับแล้วว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีและได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทั้งนี้ บริษัท

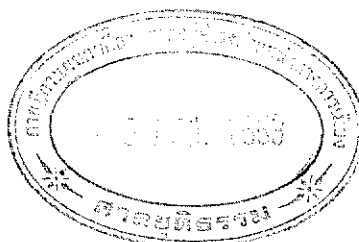

ยอมให้อุปกรณ์ดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงทันที และกระทรวงจะมอบให้บริษัท
ครอบครองไว้เพื่อใช้ดำเนินกิจการเช่นเดียวกับบรรดแรก และข้อ ๒๗ การใช้วงจรรดาวเทียมโดย
ไม่เสียค่าตอบแทน บริษัทตกลงให้กระทรวงหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่กระทรวงเห็นชอบ
ใช้วงจรรดาวเทียมแบบ Non Pre-emptible Transponder ของดาวเทียมที่บริษัทจัดตั้งขึ้นซึ่งใช้
เป็นดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองในย่านความถี่ C-Band จำนวนหนึ่ง (๑) วงจรรดาวเทียม
(Transponder) ตลอดอายุสัญญา โดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนใดๆ แก่บริษัท ทั้งนี้ กระทรวง
ส่วนราชการ หรือหน่วยงานดังกล่าวจะไม่นำวงจรรดาวเทียมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ทั้งไม่ปรากฏว่า
กระทรวง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่กระทรวงเห็นชอบมีสิทธิที่จะใช้ในย่านความถี่ KU-Band
ซึ่งได้ระบุไว้ในข้อ ๖ ในเรื่องคุณสมบัติของดาวเทียมด้วย นอกจากข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว
ในส่วนข้อเท็จจริงสำหรับกรณีการอนุมัติดาวเทียมไอพีเอสตาร์ ซึ่งตามสัญญาสัมปทาน
กำหนดให้ส่งดาวเทียมสำรองขึ้นสู่อวกาศเพื่อให้เป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม ๓ นั้น
ในการจัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่อวกาศที่บริษัทผู้รับสัมปทานได้จัดสร้างและจัดส่ง โดยโอนกรรมสิทธิ์
ให้แก่กระทรวงคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน ปรากฏว่า วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๖ ได้จัดส่ง
ดาวเทียมหลัก คือ ดาวเทียมไทยคม ๑ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๗ ได้จัดส่งดาวเทียมสำรอง คือ
ดาวเทียมไทยคม ๒ และวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๐ ได้จัดส่งดาวเทียมหลัก คือ ดาวเทียมไทยคม ๓
ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร.๔๔๒ แล้วกระทรวงคมนาคมซึ่งดูแลโครงการดาวเทียมอยู่ใน
ขณะนั้นได้อนุมัติให้มีการจัดสร้างดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม ๓ ที่จะจัดส่งขึ้นสู่อวกาศ
ต่อไป คือ ดาวเทียมไทยคม ๔ แต่เมื่อถึงกำหนดที่จะต้องจัดส่งขึ้นสู่อวกาศนั้นบริษัทผู้รับ

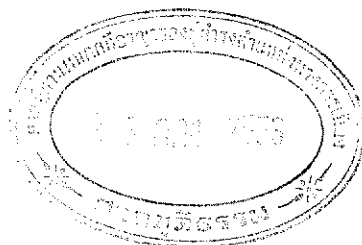

สัมปทานได้ขอเลื่อนกำหนดหลายครั้ง ซึ่งต่อมาบริษัทผู้รับสัมปทานก็ได้ขอแก้ไขข้อกำหนดทางด้านเทคนิค โดยขอเปลี่ยนคุณสมบัติของดาวเทียมสำรอง คือ ดาวเทียมไทยคม ๔ เป็นดาวเทียมไอพีสตาร์ ซึ่งเมื่อได้รับอนุมัติแล้วก็ได้มีการจัดส่งดาวเทียมดวงนี้ขึ้นสู่อวกาศในวงโคจรเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๔๔๒ ร. ๔๔๓ ร. ๕๑๐ ร. ๕๑๙ ร. ๕๒๑ ร. ๕๒๒ และ ร. ๕๑๘ ในเรื่องโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศดังกล่าว ตามข้อกำหนดประกาศแข่งขันสัมปทานดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการสื่อสารภายในประเทศไว้อย่างชัดเจน และกำหนดให้มีดาวเทียมหลักและระบบดาวเทียมสำรอง แต่ในส่วนของระบบดาวเทียมสำรองนั้นมิได้มีการระบุถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนว่าจะเป็นระบบเช่าหรือสร้างอยู่ที่พื้นโลกหรือส่งขึ้นบนอวกาศปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร.๔๙๐ ถึง ร.๔๙๒ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาในขณะที่ยังมิได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ในฐานะประธานบริษัทชินคอร์ปในขณะนั้น ได้เข้าร่วมแข่งขันรับสัมปทานกับเอกชนรายอื่นๆ และเสนอเงื่อนไขที่ดีที่สุด กระทรวงคมนาคมจึงเชิญเข้าร่วมเจรจาเพิ่มเติมอีกหลายประเด็น รวมถึงประเด็นดาวเทียมสำรอง ซึ่งข้อเสนอเดิมในการยื่นแข่งขันเพื่อรับสัมปทานระยะเวลา ๓๐ ปี นั้น บางช่วงจะเป็นระบบเช่า โดยเช่าจากดาวเทียมประเทศอื่นเพื่อเป็นระบบสำรอง บางช่วงจะมีการสร้างไว้ที่ภาคพื้นดิน และอีกบางช่วงจะสร้างและส่งขึ้นสู่อวกาศ แต่เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเข้าร่วมเจรจาด้วยตนเองในการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอครั้งที่ ๙/๒๕๓๓ ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ ได้มีการเสนอเพิ่มเติมว่าจะลงทุนมากขึ้นโดยตลอดอายุสัญญา ๓๐ ปี จะสร้างและส่งดาวเทียมสำรองขึ้นสู่อวกาศระยะเวลาห่างจากดาวเทียมดวงหลักไม่เกิน ๑๒ เดือน ปรากฏตาม

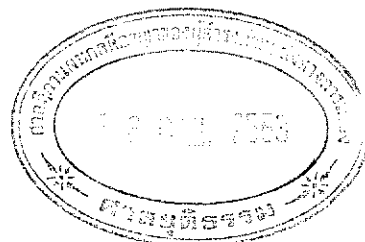

รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ร. ๔๗๔ ซึ่งต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้ทำหนังสือที่ ขว.๐๐๑/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๔ และที่ ขว. ๔๓๗/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๔ เอกสารหมายเลข ร.๔๗๓ และ ร. ๔๖๐ ตามลำดับ ยืนยันข้อเสนอเพิ่มเติมดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ข้อเสนอดังกล่าวนี้เป็นข้อเสนอกับกระทรวงคมนาคมนำเสนอคณะรัฐมนตรีจนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้บริษัทชินคอร์ปได้รับสัมปทานและมีการลงนามในสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ โดยได้ระบุเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนงานคุณสมบัติของดาวเทียม ระบบดาวเทียมสำรอง และการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงคมนาคมก่อน ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ ของสัญญาสัมปทาน ส่วนการที่จะนำวงจรวางดาวเทียมที่เหลือใช้จากในประเทศไปให้ต่างประเทศ ใช้บริการต้องอยู่ภายใต้ความเห็นชอบของกระทรวงคมนาคมตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ ของสัญญาสัมปทาน หรือสัญญาหลักซึ่งจะมีเอกสารต่างๆ แนบท้ายไว้ โดยเฉพาะแผนดำเนินการนั้นได้ระบุรายละเอียดไว้ว่า ตามระยะเวลาสัญญา ๓๐ ปี จะส่งดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรอง จำนวน ๒ ชุด แต่ละชุดมีดาวเทียม ๒ ดวง รวมมีดาวเทียมทั้งหมด ๔ ดวง ซึ่งดาวเทียมสำรองจะส่งขึ้นสู่อวกาศมีระยะเวลาห่างจากการส่งดาวเทียมหลักไม่เกินกำหนด ๑๒ เดือน สำหรับการที่บริษัทผู้รับสัมปทานได้ร้องขอเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดาวเทียมไทยคม ๔ เป็นดาวเทียมไอพีสตาร์นั้นก็ได้รับรองโดยให้เป็นดาวเทียมสำรองเช่นเดิม ปรากฏตามหนังสือที่ ข.ช. (ส) ๐๑๐ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แต่ดาวเทียมไอพีสตาร์มีรายละเอียดทางเทคนิคที่ไม่เหมือนกับดาวเทียมไทยคม ๓ กระทรวงคมนาคมจึงมอบหมายให้กรมไปรษณีย์โทรเลขศึกษาข้อมูลทางเทคนิคของ

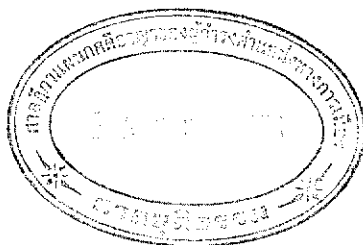

ดาวเทียมไอพีสตาร์ กรมไปรษณีย์โทรเลขเห็นว่าดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมดวงหลักดวงใหม่ ซึ่งไม่ใช่ดาวเทียมสำรองที่จะจัดสร้างแทนดาวเทียมไทยคม ๔ แต่อย่างใด ปรากฏตามหนังสือที่ คค ๐๗๐๔ (ปว.)/๑๔๒๒๑ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมาย ร. ๕๑๔ เมื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ที่แต่งตั้งขึ้นตามสัญญาสัมปทานในคราวพิจารณาโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ ปรากฏตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย ร. ๕๑๓ ที่ประชุมได้ มีมติว่าเป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่เช่นเดียวกับความเห็นของกรมไปรษณีย์โทรเลข แต่เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการประสานงานครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๕ ปรากฏตาม รายงานการประชุมว่ามีการขอแก้ไขมติครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ข้างต้น เป็นว่าดาวเทียมไอพีสตาร์เป็น ดาวเทียมดวงหลักหรือสำรอง มิใช่ประเด็นหลัก แต่ต้องมีการทำแผนสำรอง และคุณสมบัติของ ดาวเทียมไอพีสตาร์นั้นไม่ด้อยไปกว่าดาวเทียมดวงอื่นและเป็นไปตามสัญญาแล้ว ซึ่งเท่ากับมี การแก้ไขเปลี่ยนแปลงและอนุมัติให้ดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมสำรองได้ตามที่บริษัทผู้รับ สัมปทานร้องขอ และให้เสนอขออนุมัติโครงการต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ปรากฏตาม เอกสารหมาย ร. ๕๑๕ ทั้งที่ยังไม่มีการรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการประสานงาน ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ ครั้นเมื่อมีการทำหนังสือเสนอขออนุมัติต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามหนังสือ ที่ คค ๐๒๐๘/สนพ.๑๘๖๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและเป็นสมาชิกพรรคไทย รักไทยซึ่งมีผู้ถูกกล่าวหาเป็นหัวหน้าพรรคก็ได้มีการอนุมัติ ปรากฏตามเอกสารหมาย ร.๕๐๘

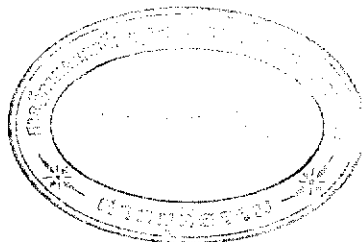

ทั้งนี้ เลขานุการคณะกรรมการประสานงานใช้วิธีทำหนังสือเวียนไปยังคณะกรรมการประสานงาน
ปรากฏตามหนังสือ ที่ คค ๐๒๐๘/ว.๗๓๘๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ เพื่อขอให้รับรอง
รายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ โดยเป็นการให้รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ด้วย
และกำหนดไว้ว่า ขอให้แก้ไขภายในวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมีได้มีการประชุมคณะกรรมการ
ประสานงานเพื่อลงมติ พร้อมกันนี้ในวันเดียวกันนั้นกระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือแจ้งบริษัท
ไทยคม ว่าได้อนุมัติโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์แล้ว ปรากฏตามหนังสือที่ คค ๐๒๐๘.๔/๗๓๗๙
ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ เอกสารหมายเลข ร. ๕๑๐ เห็นว่า การดำเนินการในเรื่องนี้ตามที่
ปรากฏถึงพฤติการณ์ในการกระทำดังกล่าวเห็นได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นการลัดขั้นตอนในการ
ปฏิบัติราชการในลักษณะที่รวบรัดและรีบเร่งซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดปกติวิสัย ทั้งต่อมาเมื่อวันที่
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ บริษัทผู้รับสัมปทานรายนี้ก็ยังคงได้นำโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์มูลค่า
๑๖,๕๔๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยื่นขอส่งเสริมการลงทุนต่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีผู้ถูก
กล่าวหาที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้
พิจารณา โดยบริษัทผู้รับสัมปทานได้แนบรายงานศึกษาความเป็นไปได้ซึ่งระบุว่าได้มีการ
พัฒนาดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นครั้งแรกของโลก และได้มีการสร้างอุปกรณ์ไว้โดยเฉพาะเพื่อเชื่อม
กับภาคพื้นดินสำหรับระบบอินเตอร์เน็ตในประเทศต่าง ๆ ๑๘ แห่ง มากกว่า ๑๔ ประเทศ โดยมี
ในประเทศไทย ๑ แห่ง และมีแผนการตลาดที่จะจำหน่ายในประเทศเพียงร้อยละ ๖ แต่จะจำหน่าย
ในต่างประเทศมีปริมาณที่สูงถึงร้อยละ ๙๔ ต่อมาวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๗ บริษัทผู้รับสัมปทาน
ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนสำหรับโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ ดังนั้น จากข้อเสนอของผู้ถูก

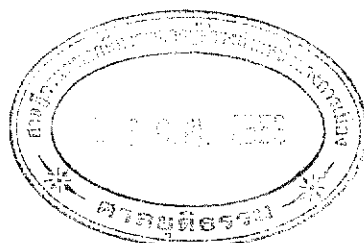

กล่าวหาเองก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะตัวแทนบริษัทชินคอร์ปที่ยื่นแข่งขันเพื่อเข้ารับสัมปทาน รวมทั้งเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้รับสัมปทานด้วยวาจาและทำหนังสือยืนยันอย่างเป็นทางการว่าจะลงทุนเพิ่มขึ้นตลอดอายุสัญญา และจะส่งดาวเทียมสำรองขึ้นสู่วงโคจรเพื่อเป็นการสำรองดาวเทียมดวงหลักและมีระยะเวลาห่างจากดวงแรกไม่เกิน ๑๒ เดือน อยู่คู่กันเพื่อให้ใช้งานได้โดยต่อเนื่อง จึงได้ระบุระบบดาวเทียมสำรองไว้ในสัญญาสัมปทานข้อที่ ๕.๑.๔ ข้อ ๖ และข้อ ๗ ดาวเทียมไทยคม ๓ ซึ่งเป็นดาวเทียมหลัก มีช่องสัญญาณย่านความถี่ ซี-แบน (C-band) จำนวน ๒๕ Transponder และ เคยู-แบน (Ku-band) ๑๔ Transponder โดยเฉพาะข้อ ๒๗ ได้ระบุให้ กระทรวงคมนาคม หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่กระทรวงเห็นชอบใช้วงจรรดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองเฉพาะแต่ในย่านความถี่ ซี-แบน จำนวน ๑ วงจรรดาวเทียม ได้ตลอดอายุสัญญาโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนใดๆ แต่ปรากฏว่าดาวเทียมไอพีสตาร์มีคุณสมบัติทางเทคนิคพัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะครั้งแรกของโลกตามที่จดสิทธิบัตรไว้ โดยใช้ย่านความถี่ เคยู-แบน รับและส่งข้อมูลให้ลูกค้าในลักษณะสปอร์ดบีม ๘๔ บีม เซพบีม ๓ บีม และบรอดคาสต์บีม ๗ บีม และใช้ย่านความถี่ เคเอ-แบน ในการสื่อสารรับส่งข้อมูลจากสถานีภาคพื้นดินกับดาวเทียมบนอวกาศในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ ไม่มีย่านความถี่ ซี-แบน ที่จะให้กระทรวงคมนาคมใช้จำนวน ๑ วงจรรดาวเทียม ได้ตลอดอายุสัญญาโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน และไม่มีข้อตกลงว่าจะดำเนินการอย่างไรเพื่อทดแทน ทั้งที่ดาวเทียมไทยคม ๓ ซึ่งเป็นดาวเทียมหลัก มีช่องสัญญาณย่านความถี่ ซี-แบน และ เคยู-แบน จึงเห็นว่า ดาวเทียมไอพีสตาร์ไม่เป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม ๓ ดวงต่อดวงได้ด้วยเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ปรากฏว่า

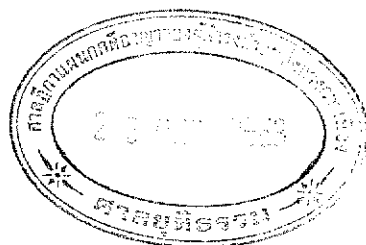

กรมไปรษณีย์โทรเลขได้พิจารณาคุณสมบัติดาวเทียมไอพีสตาร์แล้วเห็นว่าป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่ไม่ใช่ดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม ๓ ตามหนังสือ ที่ คค ๐๗๐๔ (ปว.)/๑๔๒๒๑ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ หากดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่บริษัทไทยคม ก็จะต้องจัดสร้างดาวเทียมสำรองดาวเทียมไอพีสตาร์ อีก ๑ ดวง ตามสัญญาสัมปทานข้อ ๕.๑.๑ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่ากับสร้างดาวเทียมไอพีสตาร์อีก ๑ ดวง ประกอบกับในคราวพิจารณาอนุมัติคุณสมบัติดาวเทียมไอพีสตาร์ของคณะกรรมการประสานงานตามสัญญาสัมปทาน ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีการลงมติว่าดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่ แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายงานการประชุมโดยอนุมัติให้ดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมสำรองตามผลการประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามสัญญาสัมปทาน ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๕ จึงขัดแย้งกัน ต่อมาได้มีการเสนอความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ทั้งที่ยังไม่ได้มีการรับรองรายงานการประชุมทั้ง ๒ ครั้ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค ได้อนุมัติคุณสมบัติดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมสำรองตามที่เจ้าหน้าที่เสนอเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ โดยปรากฏว่าในภายหลังได้มีการจัดทำหนังสือเวียนให้คณะกรรมการประสานงานแต่ละคนรับรองรายงานการประชุมทั้ง ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ เช่นนี้เมื่อดาวเทียมไอพีสตาร์ไม่เป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมหลัก คือ ดาวเทียมไทยคม ๓ ได้ ให้ความมั่นคงในการสื่อสารดาวเทียมของชาติต้องเสียหายจากการที่ไม่มีดาวเทียมไทยคม ๔ เพื่อเป็นดาวเทียมสำรอง

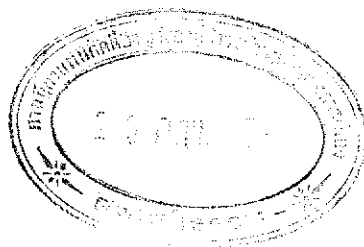

ของดาวเทียมไทยคม ๓ ได้ทั้งดวงจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ทำให้บริษัทผู้รับสัมปทาน คือ บริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคมไม่ต้องปฏิบัติตามสัญญาสัมปทาน โดยไม่มีภาระที่จะต้องใช้เงินทุนหรือระดมทุน โดยการกั๊ยืมเงินหรือเพิ่มทุนเพื่อนำเงินมาลงทุนในการส่งดาวเทียมไทยคม ๔ เป็นมูลค่าถึง ๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อเทียบกับค่าก่อสร้างดาวเทียมไทยคม ๓ ตามเอกสารการยื่นขอส่งเสริมการลงทุน และในทางกลับกันภาครัฐก็ต้องเสียหายจากการที่ไม่ได้รับมอบทรัพย์สินตามสัญญาสัมปทาน คือ ดาวเทียมไทยคม ๔ มูลค่า ๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เช่นกัน นอกจากนี้การอนุมัติโครงการดาวเทียมไอพีเอสตาร์เป็นโครงการที่ให้บริการสื่อสารระหว่างประเทศเป็นหลัก ดังที่ปรากฏจากคุณสมบัติดาวเทียมไอพีเอสตาร์ที่บริษัทผู้รับสัมปทานได้ยื่นประกอบการยื่นคำร้องขอรับการส่งเสริมการลงทุน ในโครงการดาวเทียมไอพีเอสตาร์ที่ยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๐๑ ที่ได้ระบุถึงแหล่งหารายได้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งหวังทางการค้าและรองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ใช้งานในต่างประเทศ โดยได้มีการลงทุนสร้างอุปกรณ์เชื่อมต่อ (Gateway) ในประเทศต่างๆ ๑๘ แห่ง รวมกว่า ๑๔ ประเทศ โดยสร้างไว้ในประเทศไทยเพียง ๑ แห่ง เท่านั้น ส่วนแผนการจำหน่ายระบุไว้ว่าการจำหน่ายในต่างประเทศถึงร้อยละ ๘๔ แต่จำหน่ายในประเทศไทยเพียงอัตราร้อยละ ๖ จึงเห็นได้ว่าส่วนที่จำหน่ายในต่างประเทศถึงร้อยละ ๘๔ ดังกล่าวนั้นมิใช่ส่วนที่เหลือใช้จากอัตราร้อยละ ๖ ที่ใช้ในประเทศตามข้อสัญญาสัมปทาน โดยส่วนที่ใช้ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่นั้นเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากส่วนที่ใช้ในประเทศ ดังนั้น ดาวเทียมไอพีเอสตาร์จึงเป็นดาวเทียมหลักที่จัดสร้างขึ้นเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศเป็นหลัก มิได้สร้างขึ้นเพื่อการสื่อสารภายในประเทศตาม

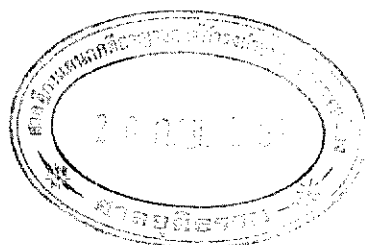
วัตถุประสงค์ของสัญญาสัมปทาน และเป็นเรื่องที่อยู่นอกรอบแห่งสัญญาที่ว่าจะใช้เพื่อเป็น ดาวเทียมสำหรับสื่อสารภายในประเทศและหากเหลือใช้จึงจะให้ต่างประเทศใช้บริการได้ ตามที่ ระบุไว้ในเงื่อนไขข้อกำหนดการเข้ารับสัมปทาน ซึ่งได้ระบุไว้ในบทนำและข้อ ๑๓ ของสัญญา สัมปทาน ทั้งพันธะระยะเวลาคุ้มครองสิทธิผูกขาดที่กระทรวงคมนาคมผู้ให้สัมปทานจะไม่ให้ ภาคเอกชนรายอื่นเข้ามาดำเนินกิจการแข่งขันกับบริษัทผู้รับสัมปทานมีกำหนดระยะเวลา ๘ ปี ตามสัญญา ข้อ ๒ จึงต้องถือว่าเป็นโครงการใหม่ที่อยู่นอกรอบของสัญญาสัมปทาน และจะต้อง เปิดให้มีการประมูลแข่งขันโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนเสนอโครงการกันใหม่อย่างเสรีและเป็นธรรมทั้ง ในด้านการบริหารงานและอัตราการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่รัฐ ตามกระบวนการของ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นการที่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคมได้ร้องขอและ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบของผู้ถูก กล่าวหาได้พิจารณาอนุมัติดาวเทียมไอพีสตาร์ว่าอยู่ในกรอบสัญญาสัมปทาน จึงเป็นการอนุมัติให้ บริษัทไทยคมของผู้ถูกกล่าวหาได้สัมปทานดาวเทียมสื่อสารระหว่างประเทศไปโดยไม่ต้องมีการ ประมูลแข่งขันกัน ซึ่งหากมีการขอรับสัมปทานโดยเปิดให้มีการประมูลแข่งขันกันใหม่อย่างเสรีและ เป็นธรรม โดยให้ผู้ประกอบการรายอื่นได้มีโอกาสยื่นข้อเสนอเพื่อแข่งขันกันก็จะมีมูลค่าโครงการ เป็นเงินถึงจำนวน ๑๖,๕๔๓,๘๐๐,๐๐๐ บาท เป็นรายได้เข้ารัฐ ดังนั้น ตามที่คณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนที่มีผู้ถูกกล่าวหาเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๖ ได้อนุมัติคำขอส่งเสริมการลงทุนโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์

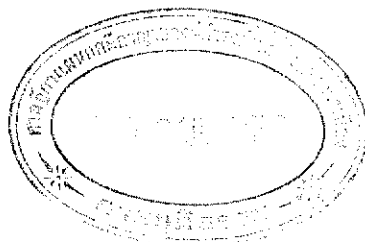
ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร.๔๔๘ การอนุมัติให้แก่ไขข้อกำหนดทางด้านเทคนิคของดาวเทียม
สำรวจ คือ ดาวเทียมไทยคม ๔ โดยอนุมัติให้เปลี่ยนคุณสมบัติเป็นดาวเทียมไอพีสตาร์ซึ่งเป็น
ดาวเทียมหลักดวงใหม่ องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยเสียงข้างมากกว่า เป็นการเอื้อประโยชน์
ให้แก่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคม

ในส่วนการอนุมัติแก้ไขสัญญาสัมปทาน (ครั้งที่ ๕) เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗
โดยมีการลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ปที่ต้องถือในบริษัทไทยคม จากที่บริษัทชินคอร์ป
ต้องมีสัดส่วนการถือครองหุ้นในบริษัทไทยคมเป็นจำนวนที่ไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๕๑ เป็นไม่
น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ นั้น ในเบื้องต้นเห็นว่า ตามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดำเนินกิจการ
ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ครั้งที่ ๑) ข้อ ๑ ระบุว่า “บริษัท (บริษัทชินคอร์ป) ตกลงที่จะ
ดำเนินการให้บริษัทใหม่ (บริษัทไทยคม) ดำรงทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
และบริษัทจะต้องถือหุ้นในบริษัทใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ตลอดอายุ
สัญญาของสัญญาหลัก” การขออนุมัติแก้ไขสัญญาเพื่อลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ปที่
ต้องถือในบริษัทไทยคม จึงเป็นกรณีที่บริษัทชินคอร์ปต้องดำเนินการขออนุมัติเอง การที่บริษัท
ไทยคมยื่นหนังสือต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขออนุมัติลดสัดส่วนการถือหุ้น
ของบริษัทชินคอร์ปในบริษัทไทยคม และนำส่งข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทชินคอร์ป
ประสงค์จะลดสัดส่วนการถือหุ้น จนต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสารอนุมัติให้แก่ไขสัญญาแล้ว บริษัทชินคอร์ปซึ่งได้รับประโยชน์จากการอนุมัติให้แก่ไขสัญญา
ได้เข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ (ครั้งที่ ๕)

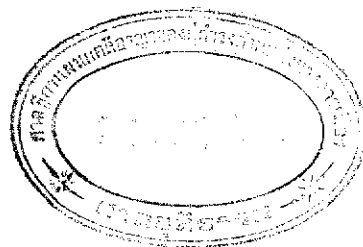

ที่ยอมให้บริษัทชินคอร์ปถือหุ้นในบริษัทไทยคมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เท่ากับบริษัทชินคอร์ปเชิดให้บริษัทไทยคมเป็นตัวแทน การที่บริษัทไทยคมขออนุมัติลด สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ปในบริษัทไทยคมจึงเป็นการกระทำในนามของบริษัท ชินคอร์ปซึ่งเป็นตัวการ โดยที่ปรากฏว่าได้มีข้อกำหนดในสัญญาสัมปทานเอกสารหมายเลข ร.๔๔๙ ข้อ ๔ การจัดตั้งบริษัทใหม่เข้าดำเนินงาน บริษัทต้องตั้งบริษัทใหม่ขึ้นเพื่อดำเนินงานตามสัญญา นี้ โดยบริษัทต้องดำเนินการจัดตั้งบริษัทใหม่ให้เสร็จสิ้นภายในสิบสองเดือน นับจากวันเริ่ม ให้บริการวางจรวดเทียมตามสัญญานี้ และให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้ตลอดอายุสัญญาด้วย คือ ๔.๑ บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ต้องมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาท ๔.๒ บริษัทจะต้อง เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของจำนวนหุ้นทั้งหมด และ ๔.๓ บริษัทต้องดำเนินการให้บริษัทที่จัดตั้งใหม่รับผิดชอบตามสัญญาฉบับนี้ต่อกระทรวงร่วมกันและแทนกัน กับบริษัท ซึ่งในเรื่องนี้ก็ได้ความว่า บริษัทที่บริษัทชินคอร์ปผู้รับสัมปทานได้จัดตั้งขึ้นใหม่ตาม สัญญาสัมปทานก็คือบริษัทไทยคมเพื่อบริหารโครงการ และได้มีการแก้ไขสัญญาสัมปทาน (ครั้งที่ ๑) เพื่อให้บริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคมรับผิดชอบร่วมกันและแทนกัน โดยทำเป็นสัญญา สามฝ่ายโดยฝ่ายผู้รับสัมปทานมีบริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคมได้ลงนามร่วมกัน ต่อมาบริษัท ไทยคมได้ร้องขออนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทาน ให้เหตุผลว่าต้องใช้เงินลงทุนในโครงการ ดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นจำนวนมากจึงจำเป็นต้องหาพันธมิตรเข้ามาเพื่อร่วมลงทุนจึงทำให้ จะต้องลดสัดส่วนการถือหุ้นปรากฏตามหนังสือ ที่ ชช(ส) ๑๓๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ เอกสารหมายเลข ร. ๕๓๔ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งรับโอนงานจาก

กระทรวงคมนาคมตามกฎหมายปฏิรูประบบราชการได้ทำหนังสือหรือกรณีการขอแก้ไขสัญญาสัมปทานเพื่อลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ป ที่จะต้องถือหุ้นในบริษัทไทยคม ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้ตอบหนังสือกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยมีข้อสังเกตว่าเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญาอันเป็นที่มาของการอนุมัติสัมปทานโครงการนี้โดยคณะรัฐมนตรี จึงควรที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนลงนามในการแก้ไขสัญญา ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๓๑ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ทำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในเรื่องดังกล่าว แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องคืน โดยแจ้งว่าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของเรื่องที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะลดเรื่องที่จะเสนอ ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๓๐ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีหนังสือหรือกรณีการส่งเรื่องคืนของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตอบหนังสือหรือกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยสำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่า เมื่อสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีมีความเห็นว่าเรื่องนี้ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีดังข้อเสนอแนะของสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีดุลพินิจที่จะแก้ไขสัญญาได้ ปรากฏตามหนังสือ ที่ อส ๐๐๑๗/๑๖๕๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ความจากบันทึกถ้อยคำของนายบรรศักดิ์ อูวรรณโณ ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอยู่ในขณะนั้นที่ไว้ต่อคณะอนุกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ ว่า ได้เกี่ยวข้องกับกรณีดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

โดยจำได้ว่าได้มีการทำบันทึกเสนอจากเจ้าหน้าที่ แต่ตนเองเห็นว่าไม่สมควรเนื่องจากสัญญา
ดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศที่ทำกันขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔
นายกรัฐมนตรีเป็นคู่สัญญาสัมปทานกับรัฐ ประกอบกับบันทึกเสนอเรื่องไม่ชัดเจนว่าขออนุมัติ
อะไร จึงไม่มีการลงนามในบันทึกที่เจ้าหน้าที่เตรียมมาให้และให้ถอนเรื่องคืนไป และว่ากระทรวง
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่เคยมาชี้แจงด้วยวาจา และตนเห็นว่าสัญญาดำเนินกิจการ
ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศมีนายกรัฐมนตรีเป็นคู่สัญญาสัมปทานกับรัฐ จึงไม่เหมาะสมที่จะเสนอ
ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และเมื่อรัฐมนตรีโทรศัพท์มาตามเรื่องก็ได้อธิบายเหตุผลให้ฟัง
รายละเอียดปรากฏตามบันทึกคำให้การของพยานเอกสารหมายเลข ร. ๔๐๓ ต่อมาวันที่ ๑๘ ตุลาคม
๒๕๔๗ นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
อนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทานในเรื่องดังกล่าวปรากฏตามหนังสือ ที่ ทก.๐๒๐๔.๓/๘๑๖ ลงวันที่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยมีการลงนามแก้ไขสัญญาสัมปทาน (ครั้งที่ ๕) เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม
๒๕๔๗ ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร.๕๒๙ โดยที่การแก้ไขสัญญาสัมปทานเพื่อลดสัดส่วนการถือ
หุ้นของบริษัทชินคอร์ปที่ต้องถือในบริษัทไทยคมจากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ
๔๐ นั้น ไม่มีการนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแต่อย่างใด เห็นว่า การที่มีการกำหนดเรื่อง
การถือครองหุ้นสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ไว้ในข้อ ๔ ของสัญญาสัมปทานนั้น เป็นนัยสำคัญ
ประการหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้บริษัทชินคอร์ปของผู้ถูกกล่าวหาได้รับสัมปทาน
การอนุมัติให้แก้ไขสัญญาสัมปทานลดสัดส่วนข้างต้นโดยนายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยที่ผู้ถูกกล่าวหา

